FINANČNÍ CHOVÁNÍ MLADÝCH

Report z výzkumu

Prosinec 2024

NADACE České spořitelny

© Ipsos | Client Use Only
| Strictly Confidential

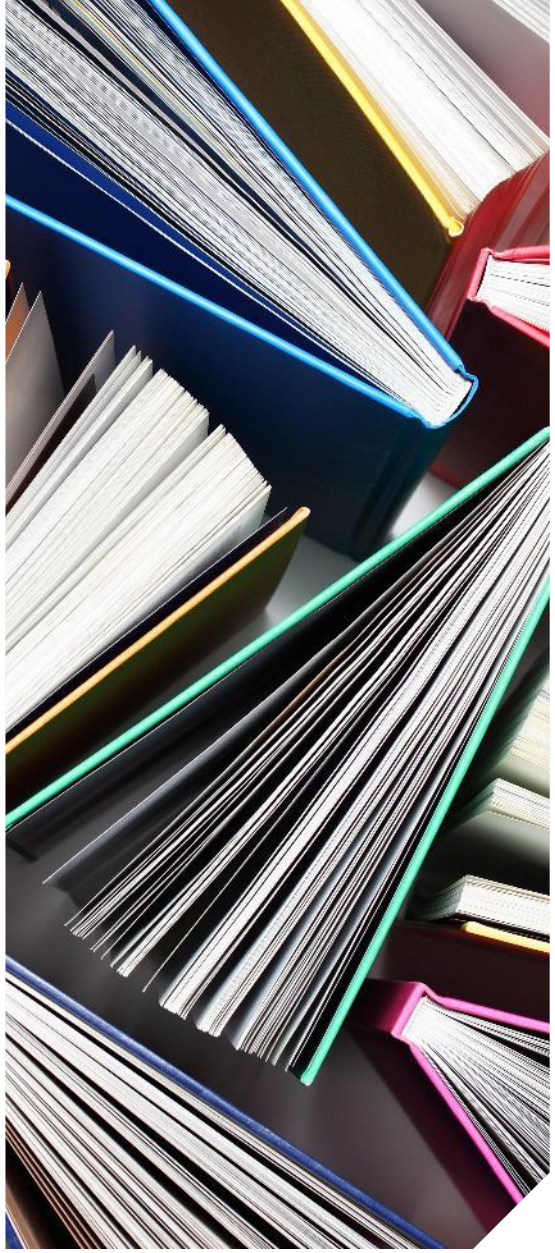

MARKETINGOVÉ POZADÍ A CÍLE

Marketingové pozadí

Nadace České spořitelny připravuje novou platformu pro výuku kompetencí vedoucích k finančnímu zdraví. Pro podporu uvedení této platformy potřebuje Nadace získat přehled o finančním chování mladých lidí a jejich zkušenostech s výukou finanční gramotnosti.

Data z tohoto výzkumu budou sloužit pro:

1. Externí komunikaci projektu
2. Prohloubení interní znalosti tématu a zlepšení připravované platformy
3. Nastavení benchmarku pro měření posunů v chování a postojích cílové skupiny v budoucnu

Cíle projektu

Cílem tohoto projektu je zmapovat, jak mladí lidé ve věku 15 -25 let hodnotí svou připravenost na dospělý život z hlediska správy financí a jakou roli v nabývání finanční gramotnosti pro ně hrála škola.
Ve vybraných ukazatelích porovnáváme postoje a znalosti mladých s českou populací jako celkem (díky využití dat z projektů na finanční zdraví realizovaných Ipsosem ve spolupráci s Českou spořitelnou).

Sledujeme zejména tato témata:

- Míru finanční samostatnosti, spokojenosti s vlastními příjmy a řešená témata související s financemi
- Sebehodnocení ve fin. gramotnosti, zdroje informací a rady v oblasti financí, roli školní výuky
- Objektivní ukazatele fin. gramotnosti

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ

Důležitost financí a míra znalostí o nich jde ruku v ruce s osamostatňováním se. Klíčovou roli hraje rodina, škola by měla tématu věnovat více pozornosti. Ve znalostech jsou výrazné genderové rozdíly.

1 JAK NA TOM MLADÍ S FINANCEMI JSOU, CO ŘEŠÍ A S KÝM SE RADÍ

Finance nabývají na důležitosti s osamostatňováním se a zajišťováním stabilního příjmu. Rodiče jsou hlavními průvodci a rádci.

- Do 18 let hradí většinu potřeb rodiče a mladí nemají takovou potřebu finance řešit.
- S dospělostí výrazně narůstá význam financí a stres s nimi spojený. Mladí dospělí řeší zejména zvyšování příjmu, snižování výdajů, osamostatnění se, náklady na bydlení. Postupně začínají řešit také investování, zajištění se na stáří a sdílení financí mezi partnery.
- S rodiči mladiství probírají hlavně praktická témata, jejich rádcovskou roli postupně z části přebírají přátelé, partneři a fin. instituce.

2 FIN. ZDRAVÍ A VÝUKA FIN. GRAMOTNOSTI VE ŠKOLÁCH

Fin. gramotnosti by se ve školách mělo věnovat více pozornosti a výuka by měla být praktičtější.

- 83 % mladých se setkalo s výukou fin. gramotnosti ve škole. Jako nejpřínosnější hodnotí přednášky odborníků, příběhy z praxe, praktická cvičení a diskuze.
- Výuce fin. gramotnosti by ale mělo být věnováno více pozornosti, mělo by se s ní začínat dříve a klást větší důraz na praxi a aktuální témata. Měla by být častější a vedená zábavnou a srozumitelnou formou. Více prostoru by mělo být věnováno investicím, daním nebo spoření.
- Rodinu vnímají mladí jako klíčový zdroj informací o fin. gramotnosti mnohem častěji než školu.

3 ORIENTACE V ZÁKL. FIN. POJMECH A SITUACÍCH

Znalosti mladých jsou mírně lepší než u celé populace. Výrazně lépe jsou na tom muži a lidé nad 21 let.

- 23 % mladých hodnotí své znalosti jako vysoké nebo velmi vysoké.
- Na základě odpovědí na základní otázky lze jako fin. gramotné označit 30 % mladých.
- Míra sebevědomí i objektivních znalostí je výrazně vyšší mezi muži a mezi lidmi ve věku 21-25 let.
- Největší problémy působí posouzení rizikovosti investičních produktů, elektronické uzavírání smluv či platnost kryptoměn.
- Rezervy jsou ale i v oblasti spořicích účtů či inflace.

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

DOPORUČENÍ

POMÁHEJTE PROPOJOVAT ŠKOLNÍ VÝUKU S PRAXÍ

Mladí lidé si, obzvláště po dosažení plnoletosti, uvědomují, že fin. gramotnosti by se mělo ve školách věnovat více pozornosti, zaměřit ji na praktická témata a udělat ji atraktivnější a zábavnější. Největší přínos vidí ve sdílení zkušeností od odborníků z praxe, praktických ukázkách, cvičeních a diskuzi. Usilujte proto o posunování výuky tímto směrem, nabízejte školám nejen materiály pro výuku, ale i její personální zajištění lidmi z praxe. Dbejte na to, aby platforma Skoala reflektovala témata, která jsou pro mladé atraktivní, ale příliš jim nerozumí (např. investice, kryptoměny apod.).

ZVAŽTE ROZŠÍŘENÍ PROGRAMU VÝUKY FIN. GRAMOTNOSTI I NA ŽÁKY 1. STUPNĚ

Většina mladých apeluje na to, aby se děti s tématem finanční gramotnosti setkávaly ve škole dříve, než se tomu aktuálně děje. Zapojení základních témat do výuky už na 1. stupni ZŠ může přispět ke zmírňování rozdílů mezi dětmi z různého domácího prostředí a pomoci suplovat klíčovou roli rodiny tam, kde se dětem nedostává dostatečné podpory a vedení.

SNAŽTE SE TÉMA INVESTIC ZATRAKTIVNIT PRO ŽENY

Ženy zaostávají za svými mužskými protějšky jak v objektivních znalostech, tak v sebehodnocení. Výrazné je to zejména v oblasti investování. Snažte se proto toto téma ženám více přiblížit a předcházet budoucím disparitám ve schopnosti finančního zajištění se.

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

OBSAH

1
Jak na tom mladí s financemi jsou, co řeší a s kým se radí
p. 6

2
Finanční zdraví a výuka fin. gramotnosti
p. 22

3
Orientace v základních fin. pojmech a situacích
p.35

4
Kontakt
p. 42

5
Design projektu a složení vzorku
p. 43

6
PŘÍLOHA: Srovnání s českou populací
p.45

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

JAK NA TOM MLADÍ S FINANCEMI JSOU, CO ŘEŠÍ A S KÝM SE RADÍ

01

Jaké postoje k financím mají?

Mají vlastní příjem a jak jsou s ním spokojeni?

Jaká témata týkající se financí řeší a o čem naopak moc přehled nemají?

Cítí se kvůli penězům ve stresu? A co by jim pomohlo ho zmírnit?

© Ipsos | Client Use Only
| Strictly Confidential

SHRNUTÍ KAPITOLY

Postoje a chování

- Mladí lidé se snaží chovat finančně odpovědně – zvyšovat svůj příjem, šetřit, radit se, odolat impulzivním nákupům. 9 z 10 má aspoň přibližný přehled o svých výdajích a úsporách.
- Ve věku 15-17 let nemají 2/3 mladých žádný vlastní příjem a většinu nebo všechny jejich potřeby hradí rodiče.
- Po 18. roce věku dochází k postupnému osamostatňování se jak z hlediska příjmů, tak i bydlení. Ve skupině 21-25 let už mají 2/3 oslovených pravidelný vlastní příjem a 4 z 10 si hradí všechny své potřeby sami. 4 z 10 bydlí samostatně.
- Každý 6. žije v domácnosti, která má finanční problémy. Finanční situace domácnosti souvisí se vzděláním rodičů.

Aktuální témata a problémy

- Společným tématem pro mladé od 15 do 25 let je snaha o zvýšení svých příjmů. Jinak jsou ale mezi mladistvými a mladými dospělými z hlediska řešených témat výrazné rozdíly. Po 18. roce věku výrazně roste význam financí, stres s nimi spojený a snaha osamostatnit se a zajistit si dostatečný stálý příjem či pokrýt náklady na bydlení. Mladí začínají postupně řešit také investování, zajištění se na stáří a sdílení financí mezi partnery.
- Rodiče jsou těmi, na které se mladí nejčastěji obrací s žádostí o radu nebo o pomoc s řešením problému. Jejich role s věkem slábne a přechází na přátele, partnery, ale i na finanční instituce.
- S rodiči mladí probírají hlavně praktické situace týkající se nákupů, méně už řeší např. rodinný rozpočet nebo zprávy z ekonomiky.

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Většina mladých se snaží se svými penězi nakládat obezřetně, odkládat peníze stranou a zlepšit svou finanční situaci. Obzvláště ti, kterým už bylo 18 let.

59 %

mladých proaktivně řeší možnosti, jak vylepšit svou finanční situaci. Hlavně ti, kterým už bylo 18 let.

81 %

mladých si vždy nebo většinou, než zaplatí větší částku peněz, důkladně porovná různé cenové nabídky a možnosti. Častěji lidé starší 18 let.

69 %

z těch, kteří mají nějaký vlastní příjem, se z něj snaží každý měsíc část uspořit. Častěji lidé starší 18 let. Naopak 10 % se o to vůbec nebo skoro vůbec nesnaží.

64 %

mladých se vždy nebo většinou, než udělají nějaké finanční rozhodnutí, poradí s někým, kdo by o tomto tématu mohl vědět víc. Naopak 9 % se neradí nikdy nebo skoro nikdy.

63 %

mladých říká, že vždy nebo skoro vždy dokáže odolat okamžité nutkavé potřebě si něco koupit. Opět častěji lidé nad 18 let.

11 %

mladých, kteří mají nějaký vlastní příjem, se někdy stalo, že nebyli schopní včas splatit půjčku nebo dluh (rodičům, bance apod.).

Otázka: *Q26. Stalo se Vám někdy, že jste nebyl/a schopen/schopna včas splatit půjčku nebo dluh (rodině, přátelům, bance apod.)?*
Q27. Prosím přečtěte si několik tvrzení a u každého z nich označte, do jaké míry pro Vás platí, nebo neplatí.

Báze: *Q26: Ti, kteří mají nějaký vlastní příjem: N=448 , Q27: Všichni N=505, kromě otázky na schopnost uspořit, kde odpovídali pouze ti, kteří mají vlastní příjem*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Většina mladých žije v domácnostech, které nemají bezprostřední finanční obtíže. Situace domácností výrazně souvisí se vzděláním rodičů.

JAK JE NA TOM DOMÁCNOST, KDE MLADÍ ŽIJÍ, FINANČNĚ (V %)

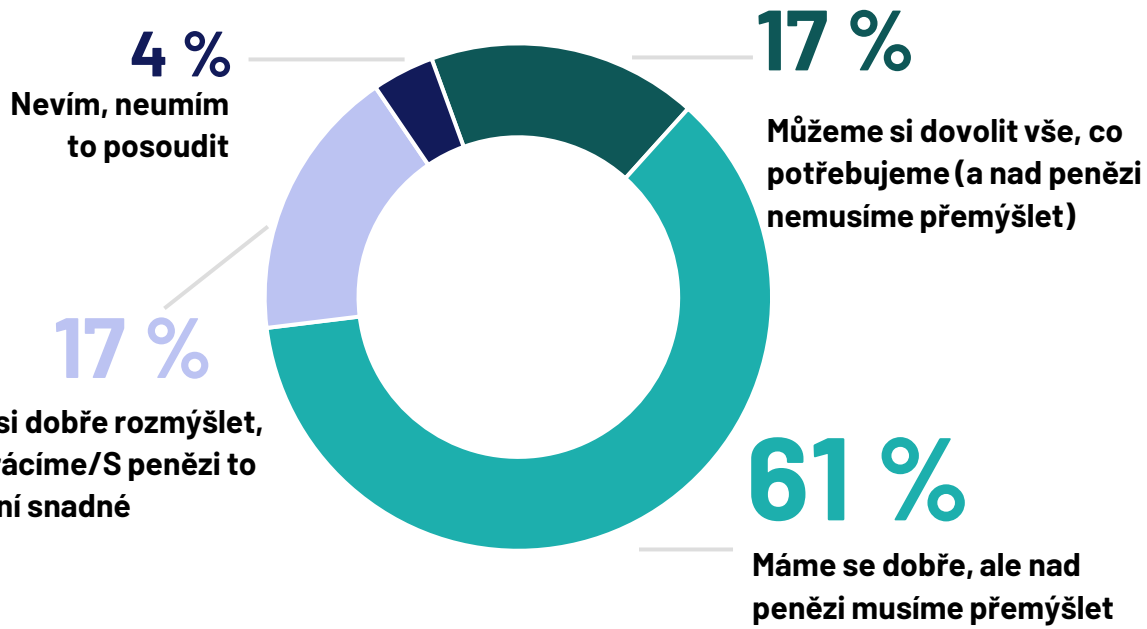

Tam, kde mají oba rodiče VŠ vzdělání, je častější situace, kdy domácnost nemusí přemýšlet nad penězi (34 %). Naopak tam, kde mají rodiče max. výuční list, je takových domácností jen 9 %.

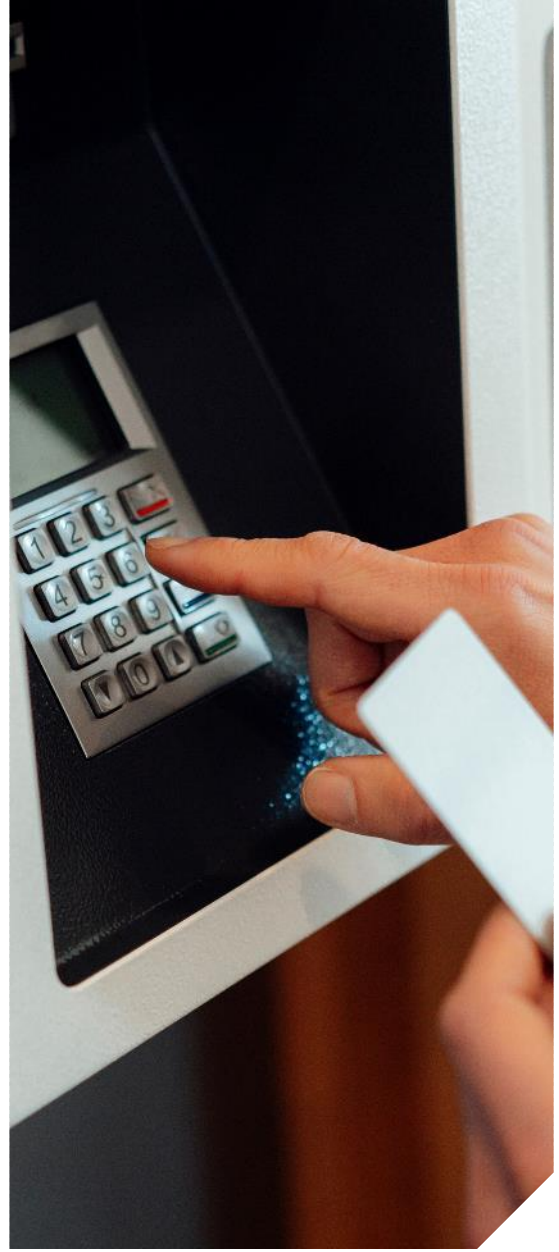

Otázka: *Q907. Na závěr prosím označte, která z těchto možností nejlépe popisuje, jak je na tom Vaše domácnost finančně.*
Báze: *Všichni: N=505*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Po 18. roce věku dochází k postupnému stěhování z domova a k výraznému finančnímu osamostatňování se.

JAK JSOU MLADÍ FINANČNĚ SAMOSTATNÍ A KDE BYDLÍ (V %)

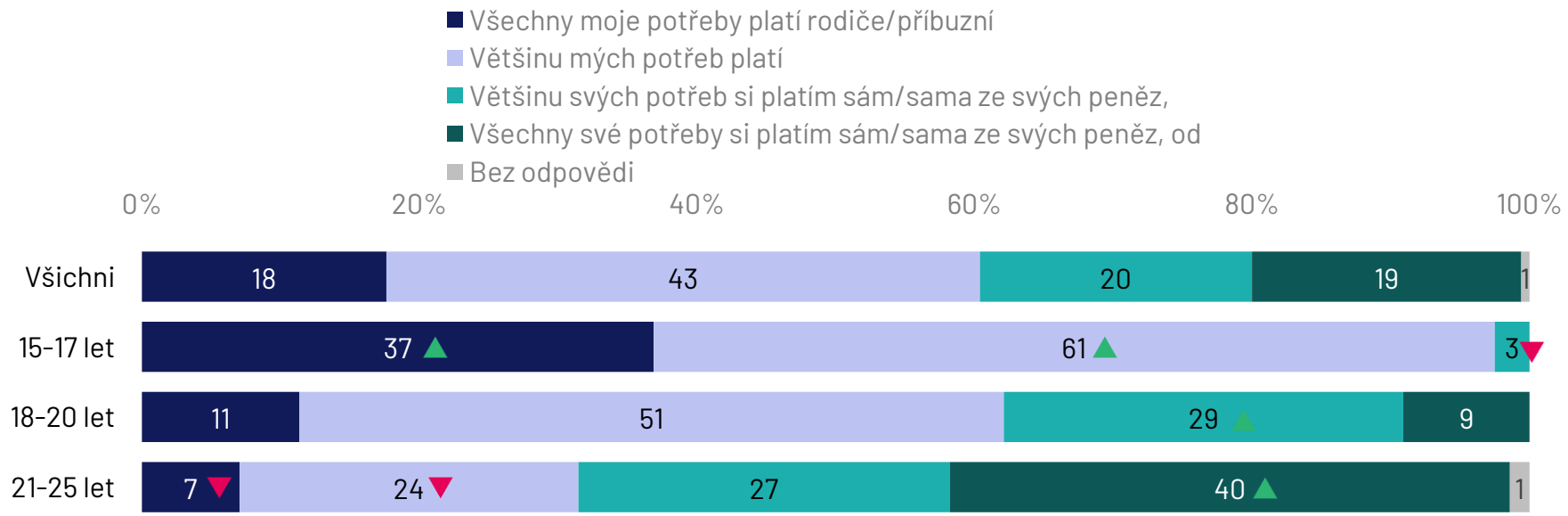

Ve věkové kategorii **15-17 let bydlí všichni** dotázaní **s rodiči** (skrze které jsme je oslovili).
Mezi lidmi od 18 do 20 let už je to jen 67 %.
Ve skupině 21-25 let bydlí 39 % stále doma, ale 40 % už samostatně (v bytě nebo domě, i sdíleném).

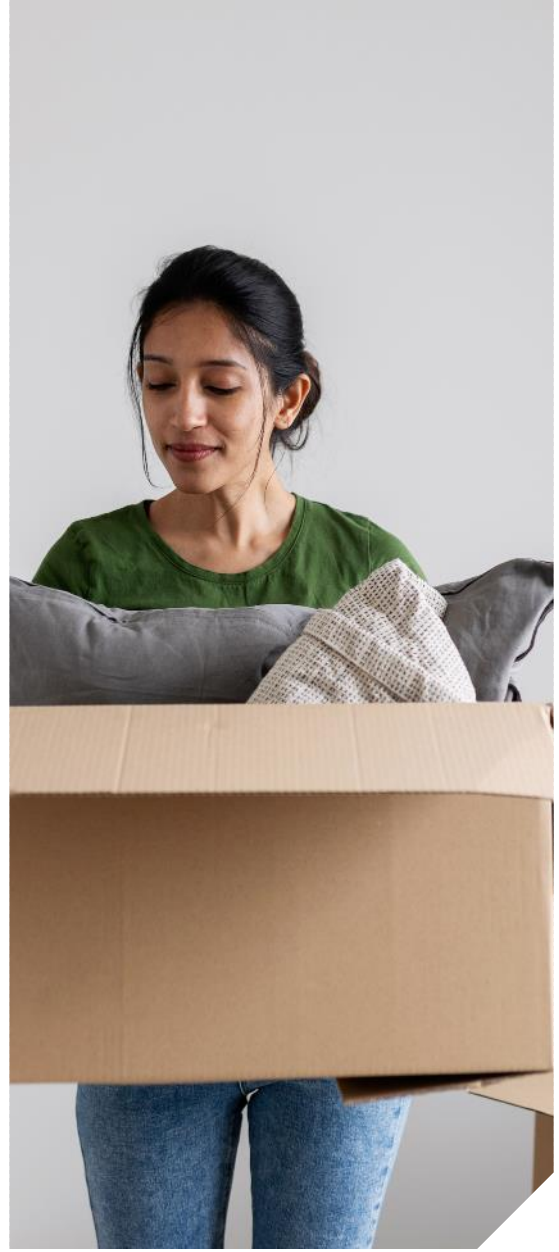

Otázka: *Q4. Do jaké míry jste finančně samostatný/á? Q5. Bydlíte s rodiči, nebo samostatně?*
Báze: *Všichni: N=505, 15-17 let: N=160, 18-20 let. N=132, 21-25 let: N=213*
Jak číst: ▲▼ *Signifikantně nad/pod hodnotou celku na 95% hladině spolehlivosti*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Zatímco do 17 let má jakékoli vlastní příjmy jen 1/3 mladých, po 21. roce věku už mají 2/3 lidí pravidelný vlastní příjem.

KOLIK MLADÝCH MÁ VLASTNÍ PŘÍJEM A JAK JSOU S NÍM SPOKOJENI (V %)

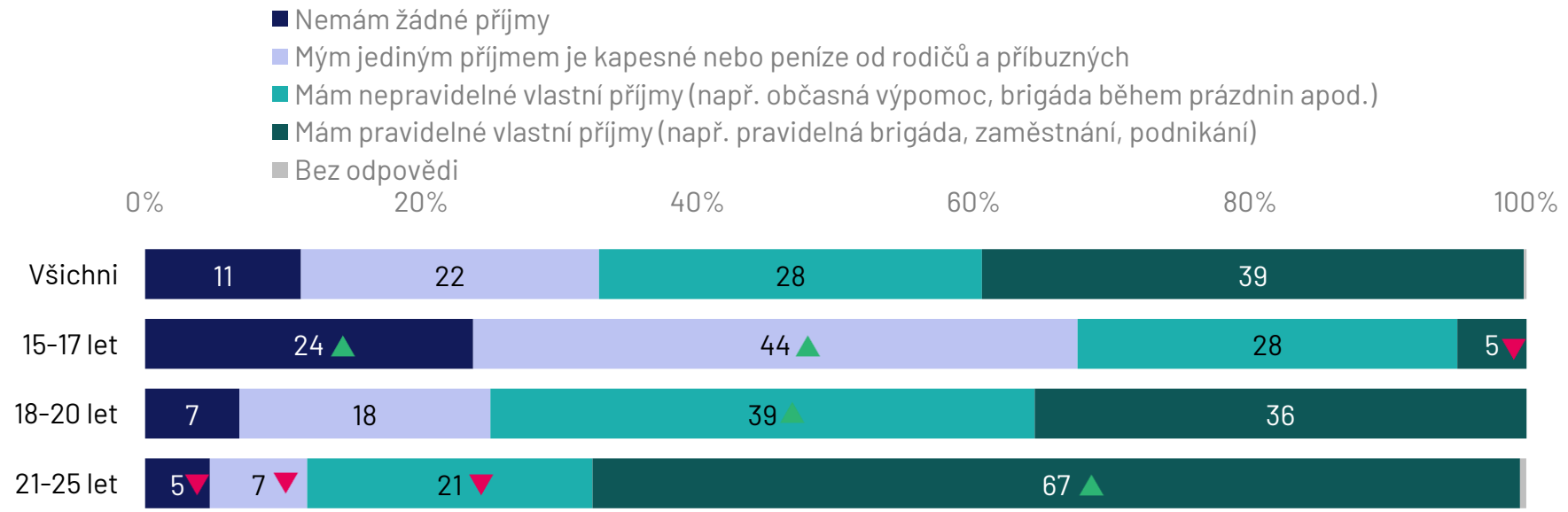

Z těch, kteří disponují nějakým vlastním příjmem, je s ním **38 % velmi nebo spíše spokojeno** a naopak **21 % spíše nebo zcela nespokojeno**. Spokojeni jsou častěji ti, kteří se cítí z hlediska schopnosti nakládat s financemi dobře připraveni na dospělý život a svou fin. gramotnost hodnotí pozitivně.

Otázka: *Q3. Máte nějaké vlastní příjmy? Q24. Jak jste celkově spokojen/a se svým příjmem?*
Báze: *Q3. Všichni: N=505, 15-17 let: N=160, 18-20 let. N=132, 21-25 let: N=213; Q24. Ti, kteří mají nějaký vlastní příjem: N=448*
Jak číst: ▲▼ *Signifikantně nad/pod hodnotou celku na 95% hladině spolehlivosti*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

9 z 10 mladých má aspoň přibližnou představu o tom, kolik měsíčně utratí a kolik ušetří.

MAJÍ PŘEHLED, KOLIK MĚSÍČNĚ **UTRATÍ** (V %)

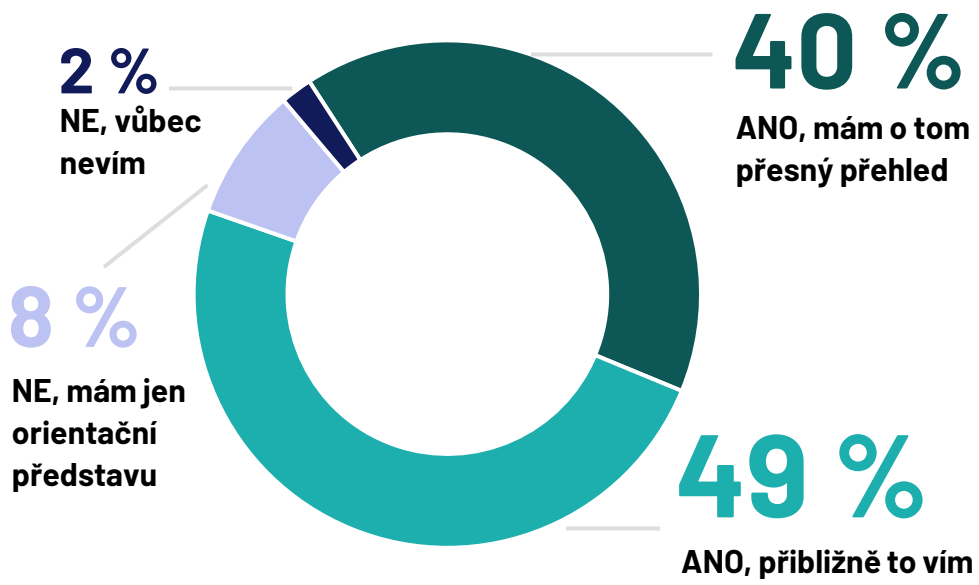

MAJÍ PŘEHLED, KOLIK MĚSÍČNĚ **UŠETŘÍ** (V %)

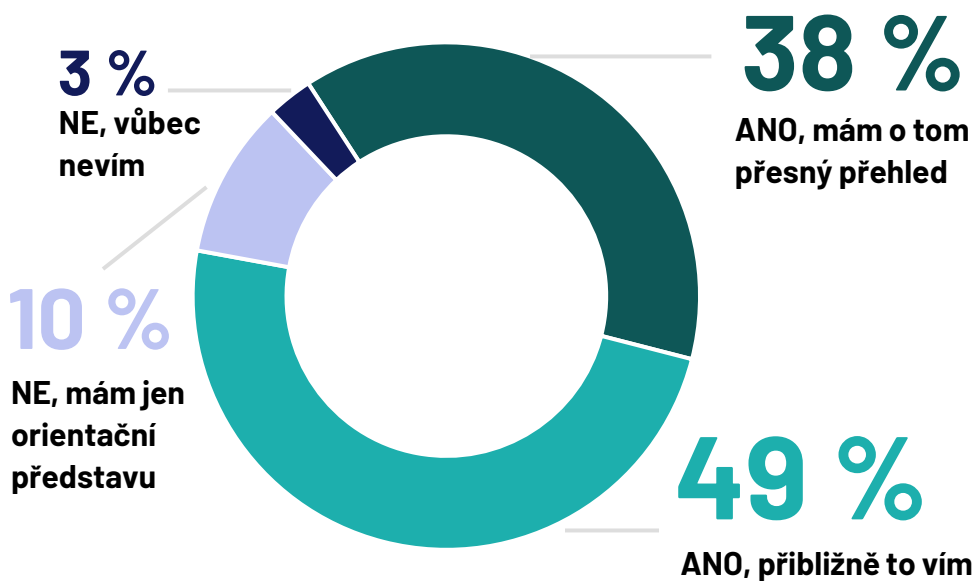

Otázka: *Q25. Máte přehled o tom, kolik měsíčně...?*
Báze: *Ti, kteří mají nějaký vlastní příjem: N=448*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Zatímco do 18 let zajišťují většinu financí rodiče,
po dosažení plnoletosti se mladí lidé postupně osamostatňují
a zajišťují si vlastní pravidelný příjem.

Jaké problémy mladí řeší a co je v souvislosti s financemi stresuje?

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Snaha zvýšit své příjmy a snížit výdaje je společná všem skupinám. Starší často řeší také finanční osamostatnění se, investování, ale i spoření na důchod a sdílení financí s partnerem/partnerkou.

CO ŘEŠÍ LIDÉ VE VĚKU **15-17 LET** (V %)

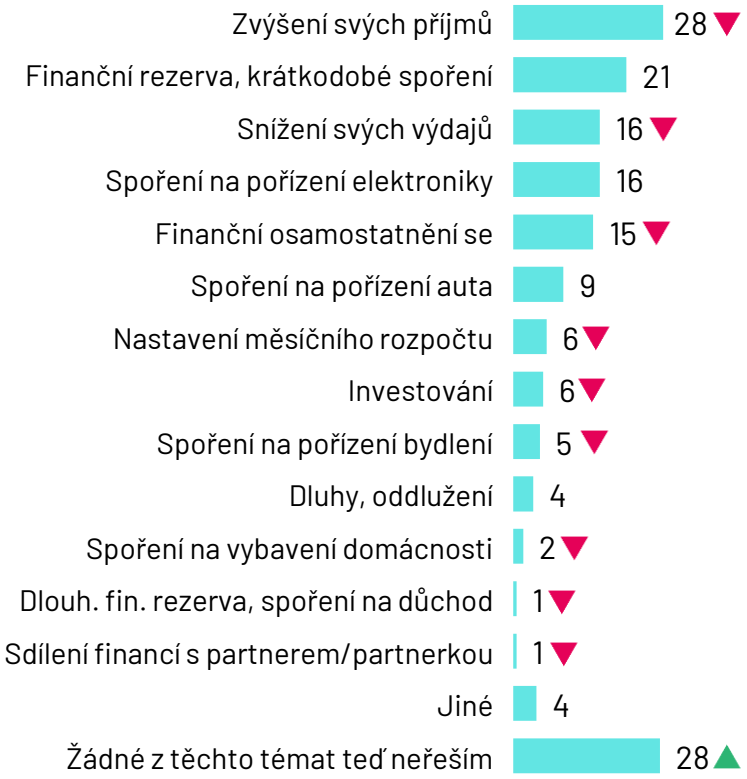

CO ŘEŠÍ LIDÉ VE VĚKU **18-20 LET** (V %)

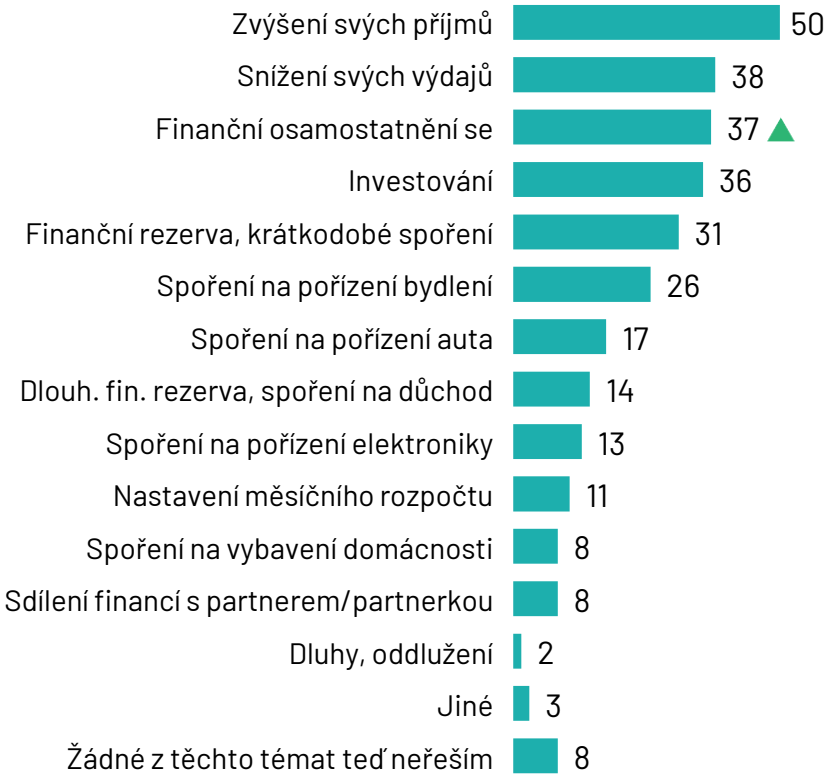

CO ŘEŠÍ LIDÉ VE VĚKU **21-25 LET** (V %)

Otázka: *Q12. Jaké téma nebo témata související s financemi aktuálně řešíte?*
Báze: *15-17 let: N=160, 18-20 let. N=132, 21-25 let: N=213*
Jak číst: *▲▼ Signifikantně nad/pod hodnotou celku na 95% hladině spolehlivosti*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Mladí se docela dobře orientují v praktických činnostech – běžné správě peněz, spoření nebo brigádách. Naopak rezervy cítí v obecnějších tématech jako státní rozpočet, daně nebo i v investování.

V ČEM SE MLADÍ ORIENTUJÍ (V %)

A O ČEM NAOPAK NIC NEBO SKORO NIC NEVĚDÍ (V %)

Otázka: *Q11. Nakolik se orientujete v těchto oblastech finančního života?*
Báze: *Všichni: N=505*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Míra orientace ve finančních otázkách se výrazně liší dle věku – prakticky ve všech sledovaných oblastech jsou lidé mezi 21 a 25 lety výrazně sebevědomější než mladiství do 18 let.

V ČEM SE MLADÍ ORIENTUJÍ – ZNÁM DOBŘE A V PRAXI BYCH SI PORADIL/A (V %)

	Všichni	15-17 let	18-20 let	21-25 let
Běžná správa peněz	**63**	43 ▼	67	77 ▲
Spoření	**48**	29 ▼	48	62 ▲
Brigády	**46**	28 ▼	46	59 ▲
Sestavení měsíčního rozpočtu, přehled o svých příjmech a výdajích	**44**	22 ▼	45	60 ▲
Spotřebitelské chování	**32**	14 ▼	27	48 ▲
Plánování své finanční budoucnosti	**29**	13 ▼	33	38 ▲
Půjčky, úvěry a zadlužení	**21**	13 ▼	14 ▼	32 ▲
Investování	**20**	7 ▼	14	33 ▲
Daně a jejich role v ekonomice	**16**	4 ▼	16	26 ▲
Fungování státního rozpočtu a příspěvků od státu	**15**	5 ▼	17	20

A O ČEM NAOPAK NIC NEBO SKORO NIC NEVĚDÍ (V %)

	Všichni	15-17 let	18-20 let	21-25 let
Fungování státního rozpočtu a příspěvků od státu	**16**	37 ▲	7 ▼	7 ▼
Daně a jejich role v ekonomice	**14**	31 ▲	8 ▼	6 ▼
Investování	**13**	25 ▲	8	7 ▼
Půjčky, úvěry a zadlužení	**9**	16 ▲	7	4 ▼
Plánování své finanční budoucnosti	**8**	15 ▲	5	4 ▼
Spotřebitelské chování	**7**	13 ▲	5	3 ▼
Sestavení měsíčního rozpočtu, přehled o svých příjmech a výdajích	**5**	11 ▲	2	2
Brigády	**3**	4	4	2
Běžná správa peněz	**3**	6	1	2
Spoření	**3**	4	2	2

Otázka: *Q11. Nakolik se orientujete v těchto oblastech finančního života?*
Báze: *Všichni: N=505, 15-17 let: N=160, 18-20 let. N=132, 21-25 let: N=213*
Jak číst: ▲▼ *Signifikantně nad/pod hodnotou celku na 95% hladině spolehlivosti*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

S věkem rostoucí obeznámenost s fungováním financí se projevuje i v narůstajícím sebevědomí ve schopnosti rozpoznat pokus o finanční podvod. Nejrizikověji se jeví telefonát podvodného bankéře.

ZNAJÍ NĚKOHO, KDO PŘIŠEL PODVODEM O PENÍZE (V %)

24 %

zná osobně někoho, kdo byl v posledním roce podveden a přišel o peníze.

SROVNÁNÍ S ČESKOU POPULACÍ OD 18 DO 65 LET:

- **22 %** zná osobně někoho, kdo byl v posledním roce podveden a přišel o peníze.

ROZPOZNAJÍ POKUS O PODVOD (V %)

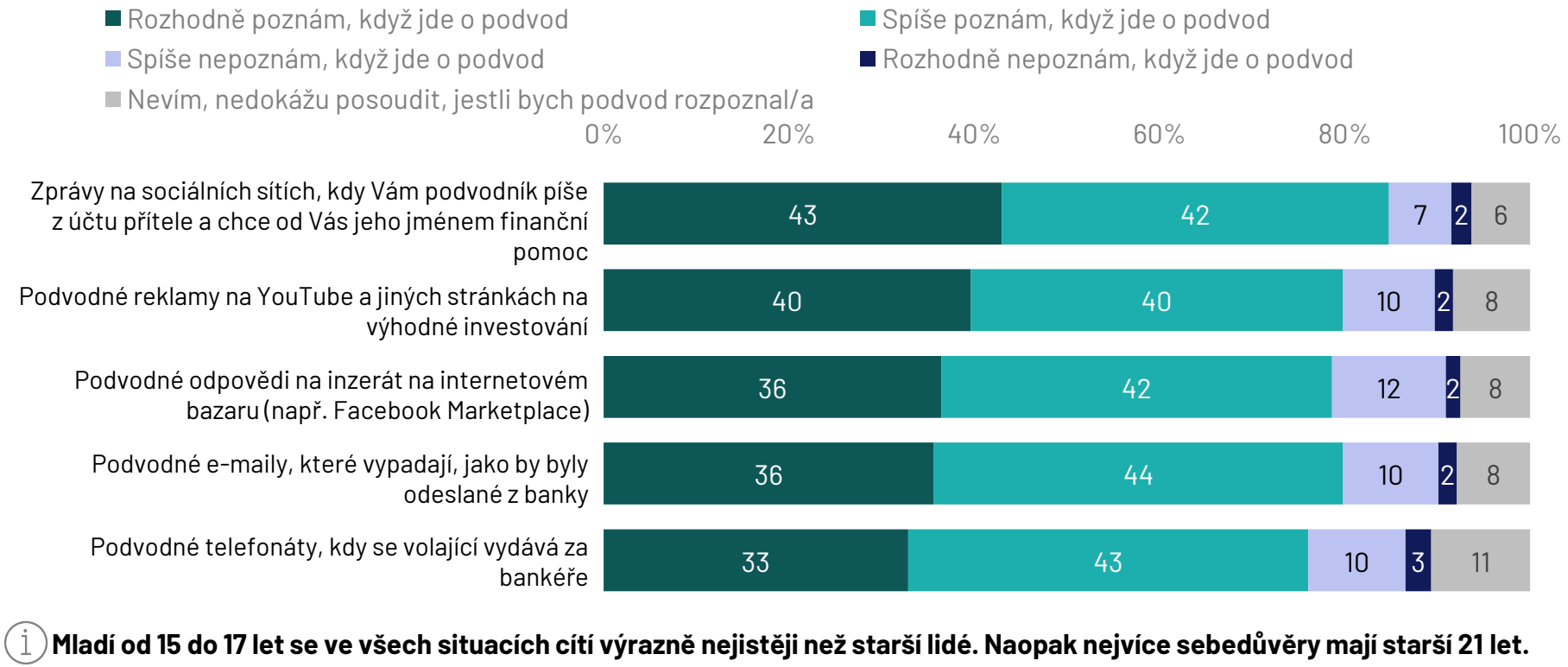

Mladí od 15 do 17 let se ve všech situacích cítí výrazně nejistěji než starší lidé. Naopak nejvíce sebedůvěry mají starší 21 let.

Otázka: *F10. Znáte osobně někoho, kdo byl v posledním roce podveden a přišel o peníze? F11. Ve kterých z těchto případů myslíte, že dokážete rozpoznat, že se Vás někdo snaží podvést?*
Báze: *Všichni: N=505*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Do 18 let je stres kvůli penězům relativně ojedinělý, ale po 18. roce se s ním aspoň čas od času setkává většina – ať už kvůli cenám, nejistotě z budoucnosti nebo fin. náročným životním změnám.

CÍTÍ SE KVŮLI PENĚZŮM VE STRESU (V %)

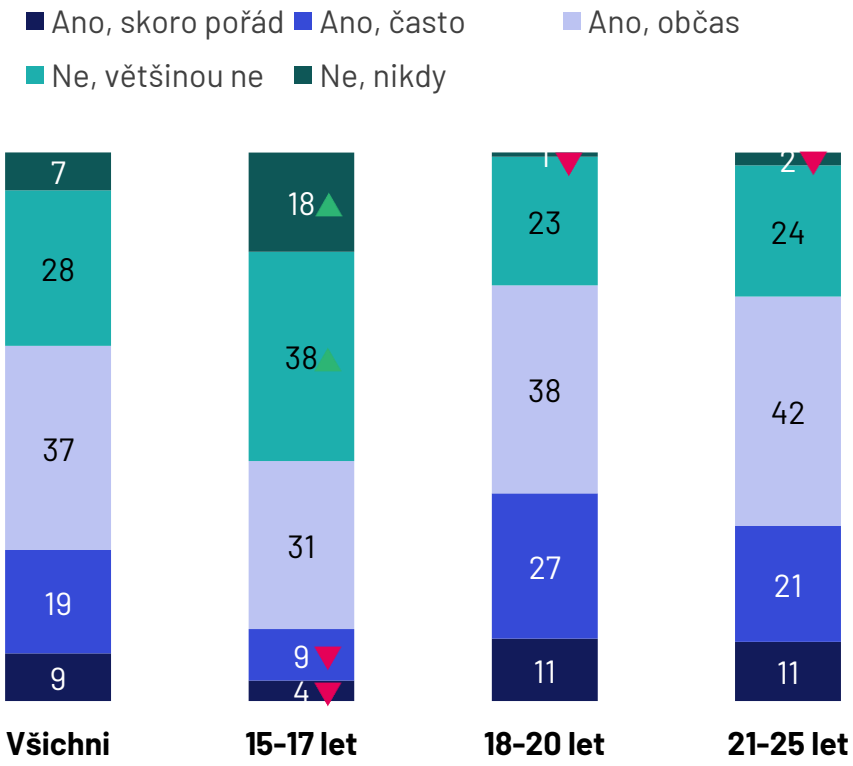

PROČ SE CÍTÍ KVŮLI PENĚZŮM VE STRESU (V %)

Ve věku 15-17 je častěji zdrojem stresu absence příjmu. Ve skupině 21-25 let naopak častěji fin. náročné změny v životě.

Otázka: *Q28. Cítíte se někdy ve stresu kvůli penězům? Q29. Proč se kvůli penězům cítíte ve stresu?*
Báze: *Q28. Všichni: N=505, 15-17 let: N=160, 18-20 let. N=132, 21-25 let: N=213 , Q29. Ti, kteří se cítí ve stresu kvůli penězům: N=327*
Jak číst: ▲▼ *Signifikantně nad/pod hodnotou celku na 95% hladině spolehlivosti*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Dospívající a mladí dospělí hledají zejména jistotu dostačeného a stabilního příjmu. S věkem se objevuje také potřeba řešení nákladů na bydlení.

CO BY POMOHLO STRES Z PENĚZ ZMÍRNIT (V %)

U lidí nad 18 let je patrný větší důraz na zvýšení a stabilizaci příjmu i potřeba snížení nákladů na bydlení, které dospívající prakticky vůbec řešit nemusí.

Otázka: *Q30. Co by Vám do budoucna pomohlo zmírnit Váš stres týkající se peněz?*
Báze: *Ti, kteří se cítí ve stresu kvůli penězům: N=327*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Rodiče jsou těmi, na které se mladí nejčastěji obrací s žádostí o radu nebo o pomoc s řešením problému. Jejich role s věkem slábne a přechází na přátele, partnery, ale i na finanční instituce.

S KÝM SE O FINANCÍCH BĚŽNĚ RADÍ (V %)

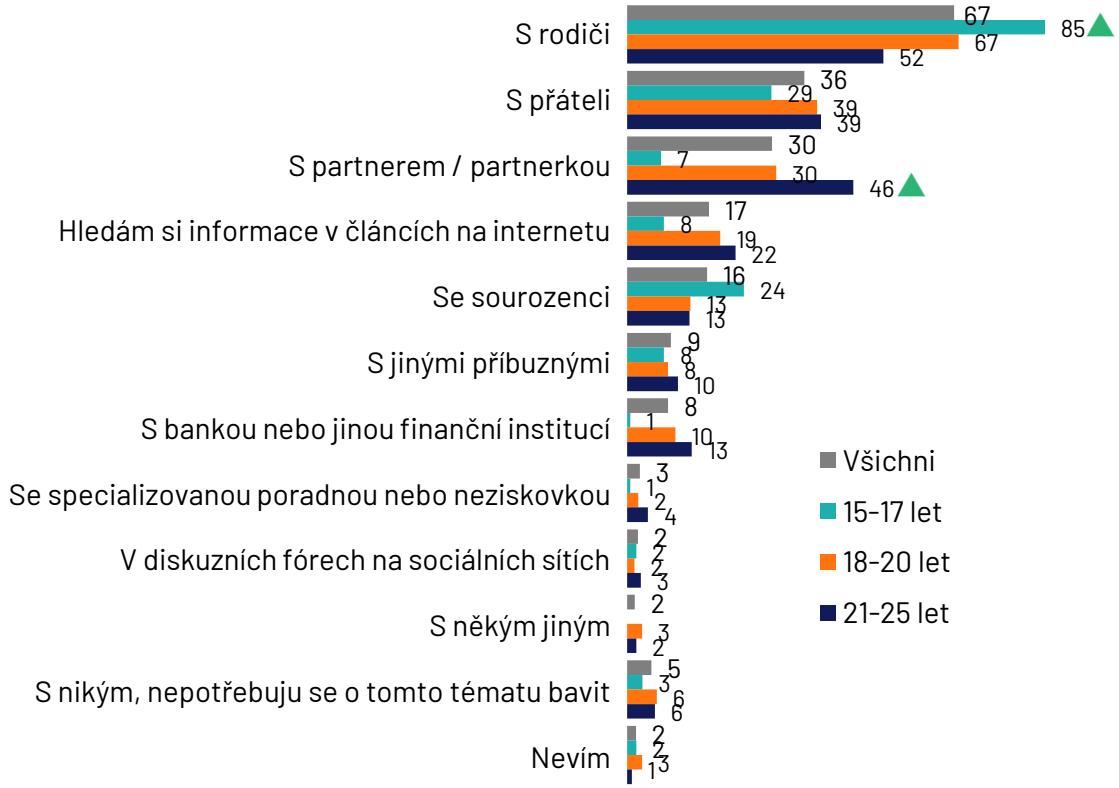

NA KOHO BY SE OBRÁTILI PŘI ŘEŠENÍ FIN. PROBLÉMU (V %)

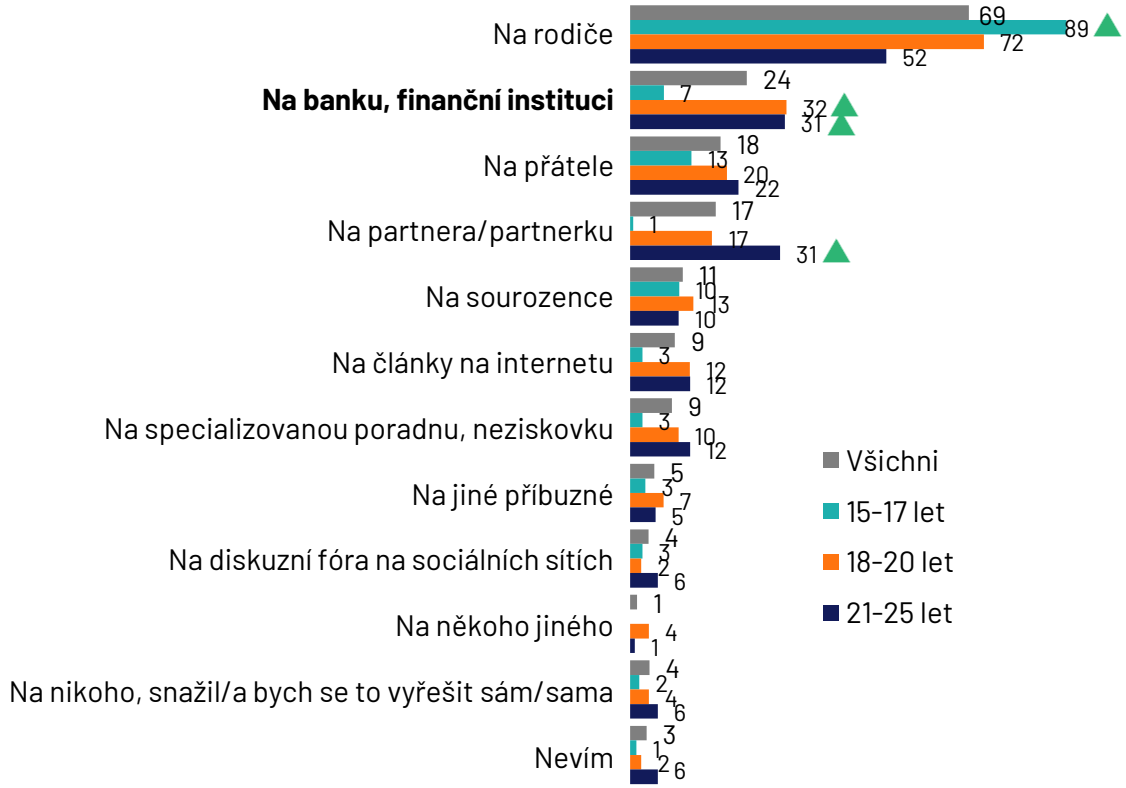

Otázka: *Q31. S kým se o financích běžně bavíte a radíte? Q32. A na koho byste se obrátil/a, pokud byste potřeboval/a řešit nějaký problém týkající se financí?*
Báze: *Všichni: N=505, 15-17 let: N=160, 18-20 let. N=132, 21-25 let: N=213*
Jak číst: ▲▼ *Signifikantně nad/pod hodnotou celku na 95% hladině spolehlivosti*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

S rodiči mladí probírají hlavně praktické situace týkající se nákupů, méně už řeší např. rodinný rozpočet nebo zprávy z ekonomiky.

PROBÍRAJÍ MLADÍ S RODIČI FINANČNÍ ZÁLEŽITOSTI (V %)

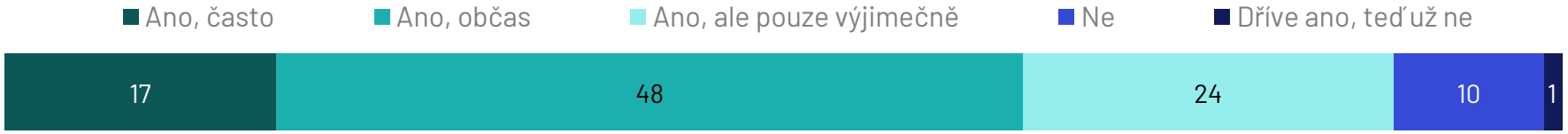

JAKÁ TÉMATA S RODIČI PROBÍRAJÍ PRAVIDELNĚ A JAKÁ NAOPAK VŮBEC (V %)

	Minimálně 1x měsíčně	Nikdy nebo skoro nikdy
Peníze na věci, které si chcete koupit	55	9
Nakupování online	48	11
Vaše útraty	47	12
Vaše příjmy	47	8
Vaše úspory	40	10
Rodinný rozpočet	36	14
Co děláte se svým kapesným	35	18
Zprávy a události v ekonomice a v oblasti financí	34	21

Otázka: *Q33. Probíráte se svými rodiči záležitosti týkající se financí (ať už obecně nebo Vaše osobní finance)? Q34. Jak často se svými rodiči probíráte tato konkrétní témata týkající se financí?*
Báze: *Q33. Všichni: N=505, Q34. ti, kteří probírají fin. záležitosti s rodiči: N=450*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

FINANČNÍ ZDRAVÍ A VÝUKA FIN. GRAMOTNOSTI

02

Co si pod těmito pojmy představí?

A jak se cítí připraveni na dospělý život?

Kde čerpají informace?

A jak hodnotí výuku fin. gramotnosti ve škole?

© Ipsos | Client Use Only
| Strictly Confidential

SHRNUTÍ KAPITOLY

Finanční zdraví a gramotnost

- Finanční zdraví i finanční gramotnost mladí vnímají velmi podobně. Spojují si je hlavně se schopností dobře hospodařit s penězi, zajistit si jich dostatek, rozumně utrácet a být schopen něco uspořit, se schopností plánovaní a rozpočtování.
- 6 z 10 hodnotí svou fin. gramotnost jako výbornou či chvalitebnou, 7 z 10 se cítí připraveno na dospělý život z hlediska orientace ve financích. Muži jsou v obou ohledech výrazně sebevědomější než ženy.
- Ti, kteří se necítí dobře připraveni, postrádají nejčastěji intenzivnější či praktičtější výuku ve škole a srozumitelné vysvětlení problematiky.
- Roli rodiny při získávání fin. dovedností vnímají mladí jako výrazně důležitější než roli školy.

Výuka fin. gramotnosti ve školách

- 83 % mladých se ve škole setkalo s výukou finanční gramotnosti. Nejčastěji poprvé na 2. stupni ZŠ (49 %) nebo až na SŠ (36 %).
- Výuku hodnotí jako převážně srozumitelnou, ale ne dostatečně podrobnou a zajímavou. Nejpřínosnější pro ně jsou/byly přednášky odborníků z praxe, příběhy ze života, praktická cvičení a možnost diskuze s odborníky.
- ¾ mladých vnímají, že se finanční gramotnosti ve škole nevěnuje dostatečná pozornost a ocenili by, kdyby její výuka začínala dříve (30 % na 1 stupni ZŠ, 50 % na 2. stupni ZŠ).
- Výuka by podle mladých lidí měla být více zaměřená na praxi a aktuální témata. Měla by být častější a vedená zábavnou a srozumitelnou formou. Více prostoru by mělo být věnováno investicím, daním nebo spoření.

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

S pojmem finanční zdraví si mladí nejčastěji spojují schopnost dobře hospodařit s penězi, zajistit si jich dostatek, rozumně utrácet a být schopen něco uspořit.

CO SI PŘEDSTAVÍ POD POJMEM FINANČNÍ ZDRAVÍ (V %)

Schopnost jedince dobře hospodařit s financemi, nekupovat zbytečnosti.

Být finančně soběstačný, pokud přijde situace, kdy je nutný vyšší výdaj jsme schopni ho zaplatit a náš životní standart se nezmění.

Mít nějakou rezervu, nedlužit zbytečně peníze, nežít od výplatě k výplatě.

Umět nakládat s penězi. Vědět za co utrácím. Mít finanční přehled a umět si našetřit potřebnou věc. Vědět kolik peněz za co zaplatím a co si koupit.

Finance na nejdůležitější věci, nezadlužovat se kvůli věcem na které nemám, nevěnoval se hazardním hrám, nekupovat zbytečné věci.

Mít finanční jistou a nebát se koupit si nějakou věc pro radost nebo se nebát nečekaných výdajů.

Jestli člověk nemá nějakou poruchu co se týče peněz, např. shopaholismus.

Mít peníze pro zábavu a své vlastní potřeby, dopřávat si "drahé nákupy".

Otázka: *Q6. Co si představíte, když se řekne finanční zdraví? Prosím, napište cokoli, co Vás k tomuto slovnímu spojení napadne. Netrapte se pravopisem.*
Báze: *Všichni: N=505*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Velmi podobně vnímají také finanční gramotnost, u které se silněji projevuje také důraz na znalosti a schopnost plánovaní a tvorby rozpočtu.

CO SI PŘEDSTAVÍ POD POJMEM FINANČNÍ GRAMOTNOST (V %)

Vědět, za co utrácet a za co je zbytečné, vědět, kde nakoupit výhodněji, vědět, co s penězma - kam je investovat, jak si vytvořit pasivní příjem, ne žít od výplaty k výplatě.

Schopnost vést rozpočet.

Že vím, jak se chovat abych ušetřil, abych vystačil s penězi. V dnešní době i práci s PC nebo mobil = bankovnictví. Přehled o produktech.

Znalosti toho jak funguji peníze, co znamená úrok, půjčka, hypotéka a spoření a tak.

Jak hospodařit s penězi. Například neutratit měsíčné 20tis za blbosti. A pak nemít na nájem. Tzn zaplatit nejdůležitější věci jako je nájem a podobně.

Schopnost finančně zabezpečil sebe a svou rodinu.

Alespoň základní znalosti v oblasti financí, porozumění tomu, jak je možné nakládat s financemi a jak je to nejvýhodnější pro mě samotného.

Matematika, trojčlenka.

Otázka: *Q7. A co si spojujete s pojmem finanční gramotnost? Prosím napište všechny věci, které Vás k tomuto tématu napadají.*
Báze: *Všichni: N=505*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

61 % mladých hodnotí svou fin. gramotnost jako výbornou nebo chvalitebnou, výrazně častěji jde o muže. 69 % se cítí dobře připraveno na dospělý život – opět spíše muži a lidé mezi 21 a 25 lety.

HODNOCENÍ VLASTNÍ FINANČNÍ GRAMOTNOSTI (V %)

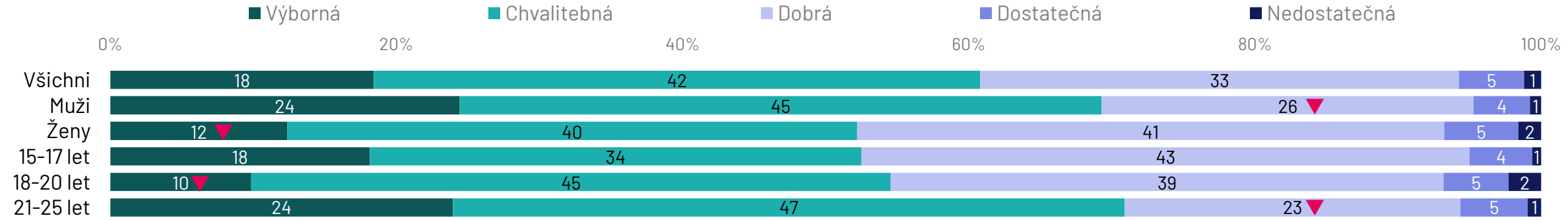

POCIT PŘIPRAVENOSTI NA DOSPĚLÝ ŽIVOT VE SCHOPNOSTI ORIENTOVAT SE VE SVÝCH FINANCÍCH (V %)

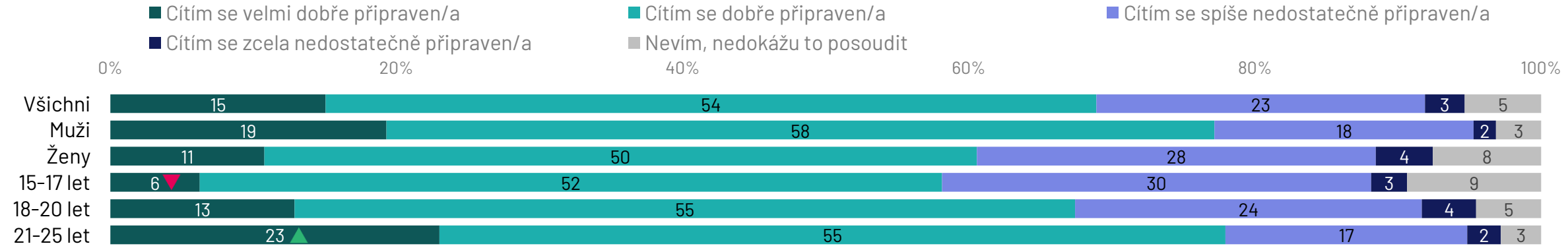

Otázka: *Q8. Jak byste zhodnotil/a svoji finanční gramotnost, tedy orientaci v problematice peněz a cen? Použijte hodnocení jako ve škole. Q9. Nakolik se cítíte připraven/a na dospělý život co se týká schopnosti orientovat se ve svých financích (ne z hlediska toho, kolik peněz máte k dispozici)?*

Báze: *Všichni: N=505, Muži: N=254, Ženy: N=251, 15-17 let: N=160, 18-20 let. N=132, 21-25 let: N=213*

Jak číst: ▲▼ *Signifikantně nad/pod hodnotou celku na 95% hladině spolehlivosti*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

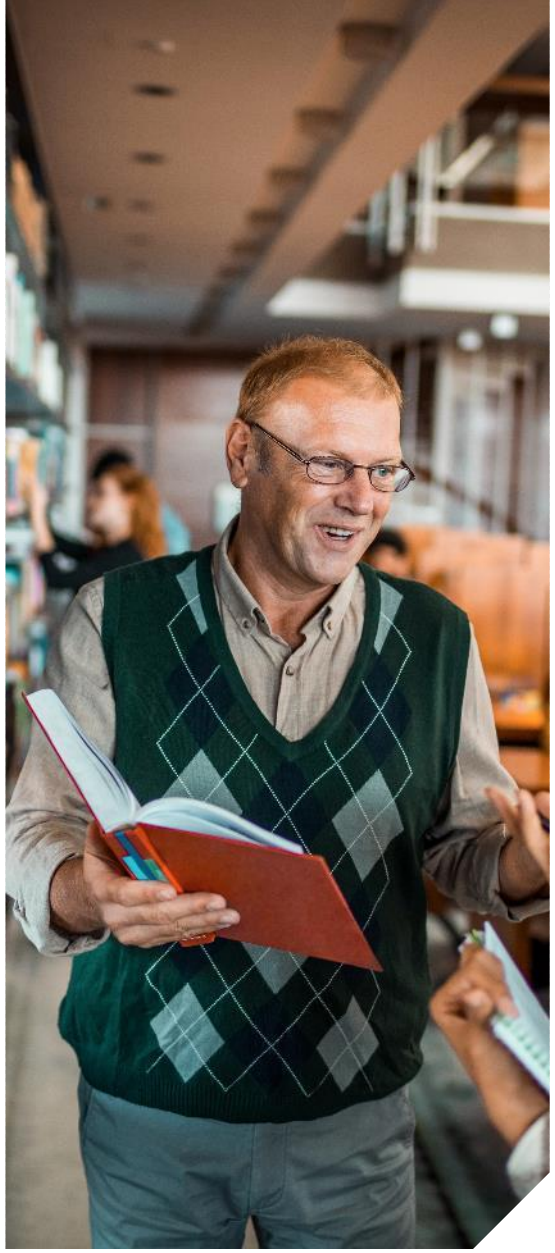

Ti, kteří se necítí dobře připraveni, postrádají nejčastěji intenzivnější či praktičtější výuku ve škole a srozumitelné vysvětlení problematiky.

CO BY JIM POMOHLO LÉPE SE VE SVÝCH FINANCÍCH ORIENTOVAT (V %)

Kdybych měla alespoň základní SYSTEMATICKÝ rámec - mám pocit, že se prostě předpokládá, že na všechny aspekty, které obsahuje finanční gramotnost, prostě časem v životě narazíme... trochu tomu tak je, ale zároveň nemusí být... mít základní orientační rámec (vědět jaké možnosti existují, co případně studovat dál a kde) než začnu investovat, podepisovat smlouvy... by mi přišlo velmi prospěšné

Otázka: *Q10. Co by Vám pomohlo lépe se ve svých financích orientovat? Výběr z nabídky, možnost více odpovědí*
Báze: *Ti, kteří se necítí dobře připraveni na dospělý život, nebo to nedokážou posoudit: N=157*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Při získávání znalostí ve fin. gramotnosti mladí oceňují výrazně více roli rodiny než školy. Banky se objevují mezi nejužitečnějšími zdroji jen zřídka.

NEJUŽITEČNĚJŠÍ ZDROJ INFORMACÍ O FIN. GRAMOTNOSTI (V %)

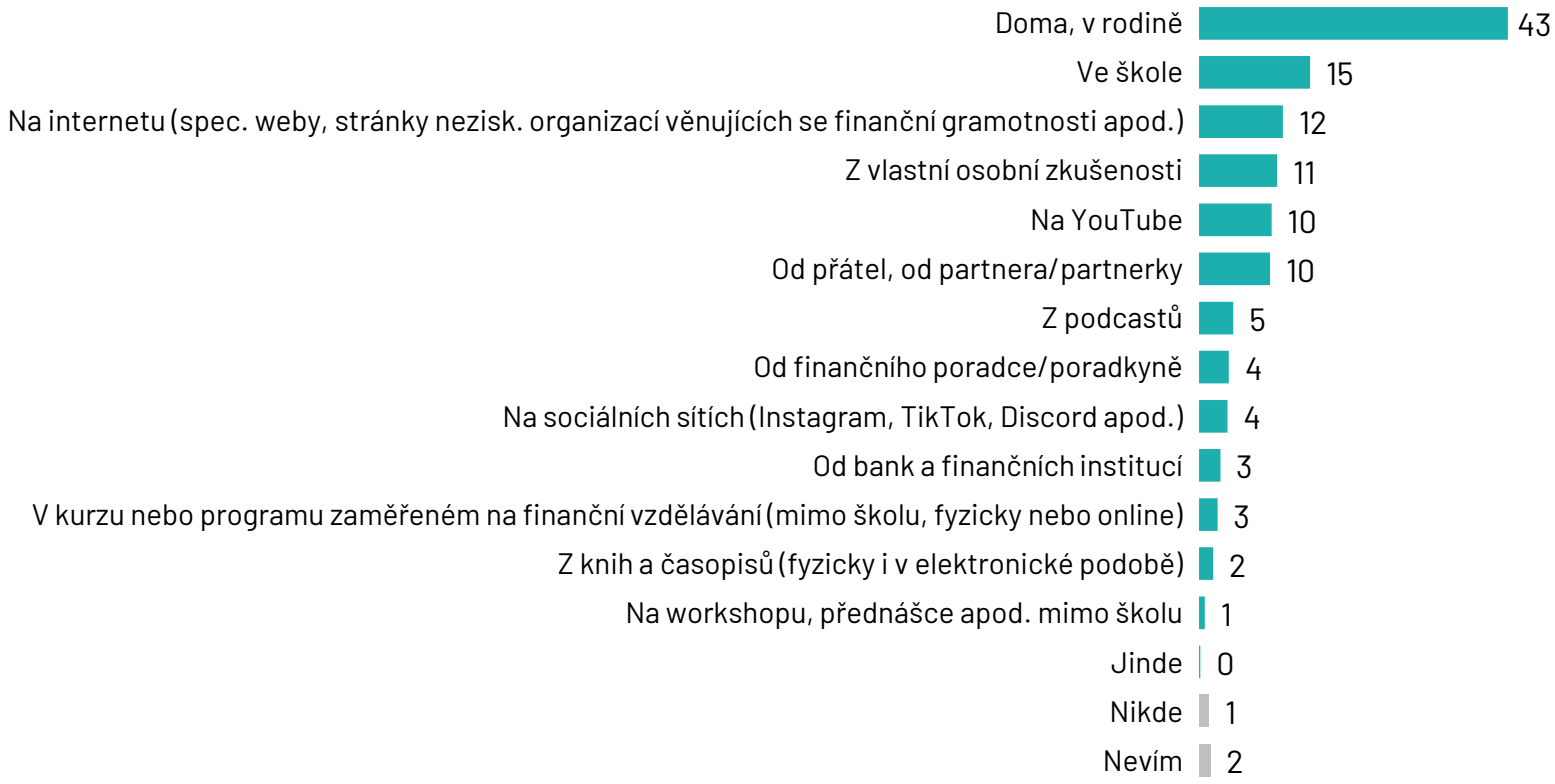

Otázka: *Q14. A který nebo které z těchto zdrojů pro Vás byl nebo byly nejužitečnější?*
Báze: *Všichni: N=505*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

S rostoucím věkem logicky posiluje role vlastní zkušenosti, lidí v okolí, internetu i fin. poradců na úkor rodiny a školy. Muži častěji než ženy využívají YouTube a podcasty.

KDE ČERPALI INFORMACE O FIN. GRAMOTNOSTI (V %)

	Všichni	Muži	Ženy	15-17 let	18-20 let	21-25 let
Doma, v rodině	**64**	56	71 ▲	80 ▲	66	50 ▼
Ve škole	**51**	48	54	61 ▲	57	41 ▼
Z vlastní osobní zkušenosti	**37**	36	37	20 ▼	42	46 ▲
Na internetu (spec. weby, články, stránky nez. organizací věnujících se fin. gramotnosti apod.)	**31**	37	25	13 ▼	30	46 ▲
Od přátel, od partnera/partnerky	**29**	28	30	11 ▼	35	38 ▲
Na sociálních sítích (Instagram, TikTok, Discord apod.)	**27**	26	27	18 ▼	37 ▲	26
Na YouTube	**26**	35 ▲	16 ▼	11 ▼	27	36 ▲
Z podcastů	**16**	24 ▲	8 ▼	8 ▼	16	22
Od bank a finančních institucí	**15**	17	14	4 ▼	19	21
Od finančního poradce/poradkyně	**8**	10	7	1 ▼	4	17 ▲
Z knih a časopisů (fyzicky i v elektronické podobě)	**7**	10	4	2 ▼	5	12 ▲
V kurzu nebo programu zaměřeném na finanční vzdělávání (mimo školu, fyzicky nebo online)	**6**	7	4	1 ▼	5	10
Na workshopu, přednášce apod. mimo školu (mimo školu, fyzicky nebo online)	**6**	6	5	2 ▼	10	6
Jinde	**0**	0	0	1	0	0
Nikde	**1**	2	0	2	1	1

Otázka: *Q13. Vraťte se teď v myšlenkách do minulosti. Kde všude jste čerpal/a informace a znalosti v oblasti finanční gramotnosti?*
Báze: *Všichni: N=505, Muži: N=254, Ženy: N=251, 15-17 let: N=160, 18-20 let. N=132, 21-25 let: N=213*
Jak číst: ▲▼ *Signifikantně nad/pod hodnotou celku na 95% hladině spolehlivosti*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Zhruba 2/3 mladých se cítí finančně gramotní a připravení na dospělý život z hlediska nakládání s penězi. Klíčovu roli v získávání těchto kompetencí přisuzují mnohem častěji rodině než škole.

Jak hodnotí výuku fin. gramotnosti ve školách? Co jim chybělo a jak by se dala zlepšit?

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

83 % mladých se setkalo s výukou fin. gramotnosti ve škole, nejčastěji na SŠ. ¾ oslovených ale říkají, že se ve školách této oblasti nevěnuje dostatek pozornosti. S věkem míra kritičnosti roste.

SETKALI SE S VÝUKOU FIN. GRAMOTNOSTI VE ŠKOLE (V %)

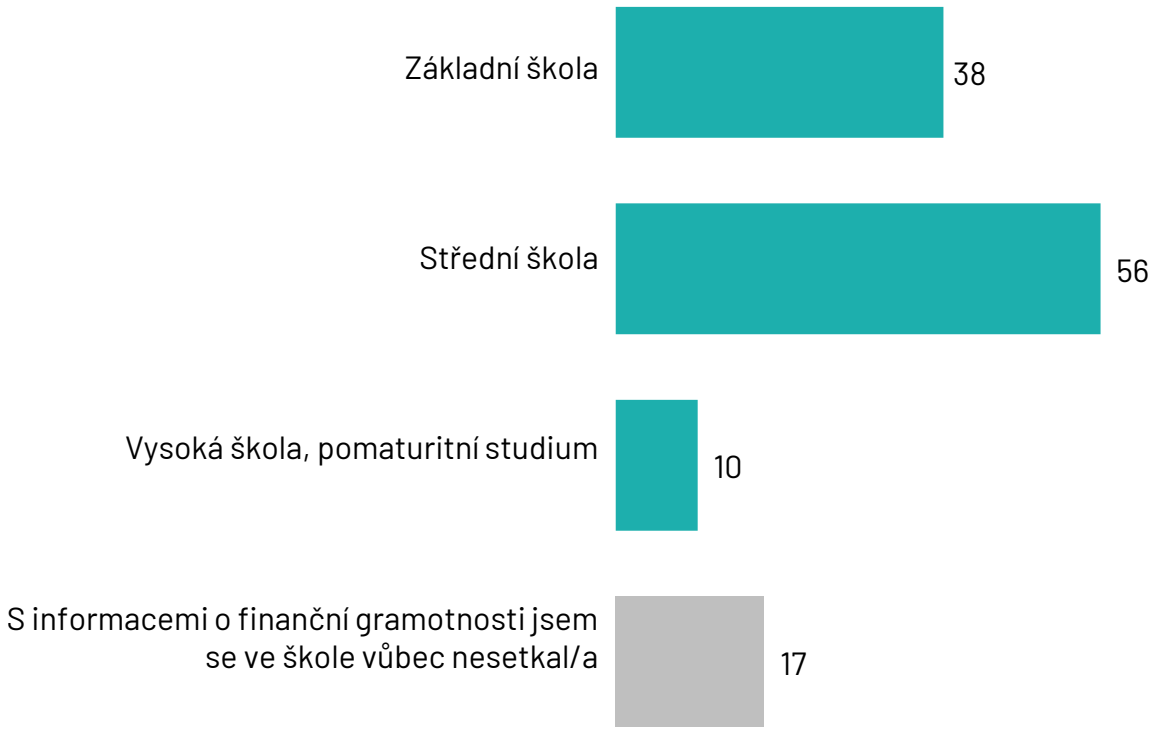

VĚNUJE SE VÝUCE FIN. GRAMOTNOSTI DOST POZORNOSTI (V %)

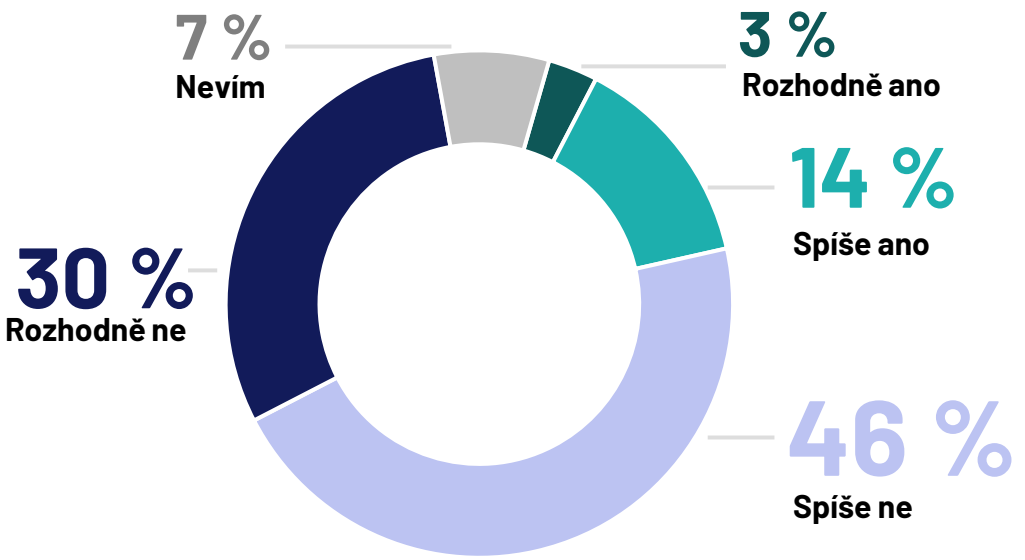

Kritičtí k dostatku pozornosti věnované výuce fin. gramotnosti ve školách jsou zejména lidé mezi 21-25 lety.

Otázka: *Q16. Setkal/a jste se s informacemi o finanční gramotnosti ve škole? Možnost více odpovědí, Na kterém stupni nebo stupních to bylo? Označte prosím všechny stupně škol, kde jste se o tomto tématu bavili. Q22. Věnuje se podle Vás v českých školách finanční gramotnosti dostatek pozornosti?*

Báze: *Q16. Všichni: N=505, Q22. Ti, kteří se setkali s výukou fin. gramotnosti ve škole: N=418*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

30 % mladých soudí, že s výukou fin. gramotnosti by se mělo začít už na 1. stupni ZŠ, ale jen 8 % se s ní v tomto věku reálně setkalo. ½ dotázaných považuje za optimální začátek na 2. stupni ZŠ, kde se s ní také nejčastěji reálně poprvé setkali.

KDY SE POPRVÉ SETKALI S VÝUKOU FIN. GRAMOTNOSTI VE ŠKOLE (V %)

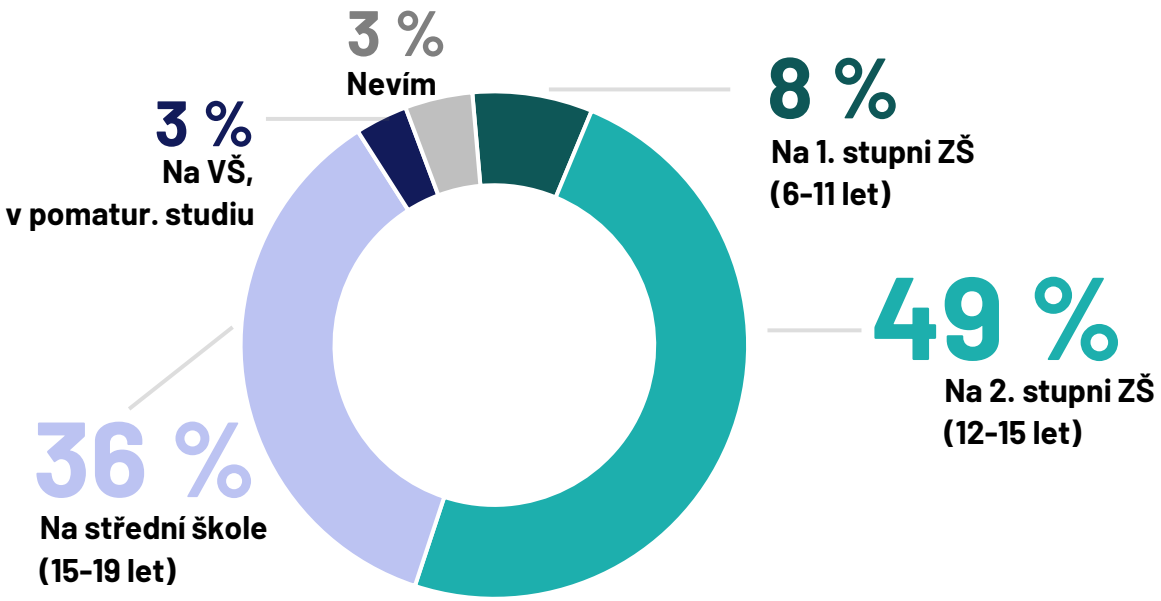

KDY BY SE DĚTI MĚLY ZAČÍT UČIT O FIN. GRAMOTNOSTI (V %)

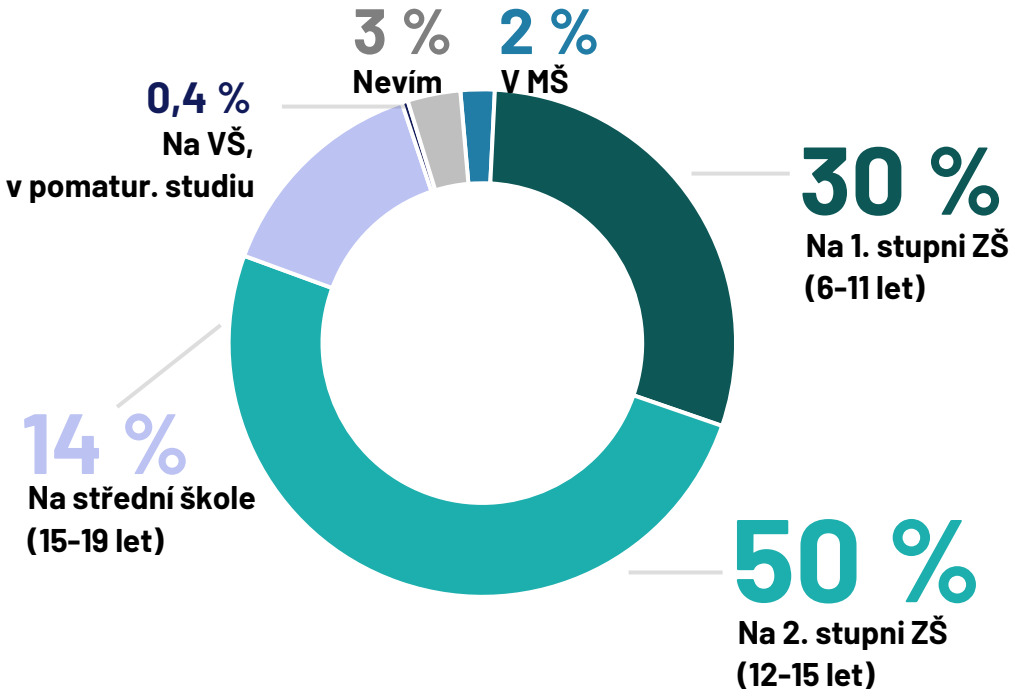

Otázka: *Q17. V jakém věku jste se poprvé ve škole setkal/a s výukou o financích a finanční gramotnosti? Q23. V jakém věku by se podle Vás měly děti ve škole začít učit o financích a finanční gramotnosti?*
Báze: *Q17. Ti, kteří se setkali s výukou fin. gramotnosti ve škole: N=418, Q23. Všichni: N=505*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Výuku ve škole hodnotí převážně jako srozumitelnou, ale ne dostatečně podrobnou a zajímavou. Nejvíce oceňují přednášky lidí z praxe, příběhy ze života, praktická cvičení a diskuze s odborníky.

JAK MLADÍ HODNOTÍ VÝUKU FIN. GRAMOTNOSTI VE ŠKOLÁCH (V %)

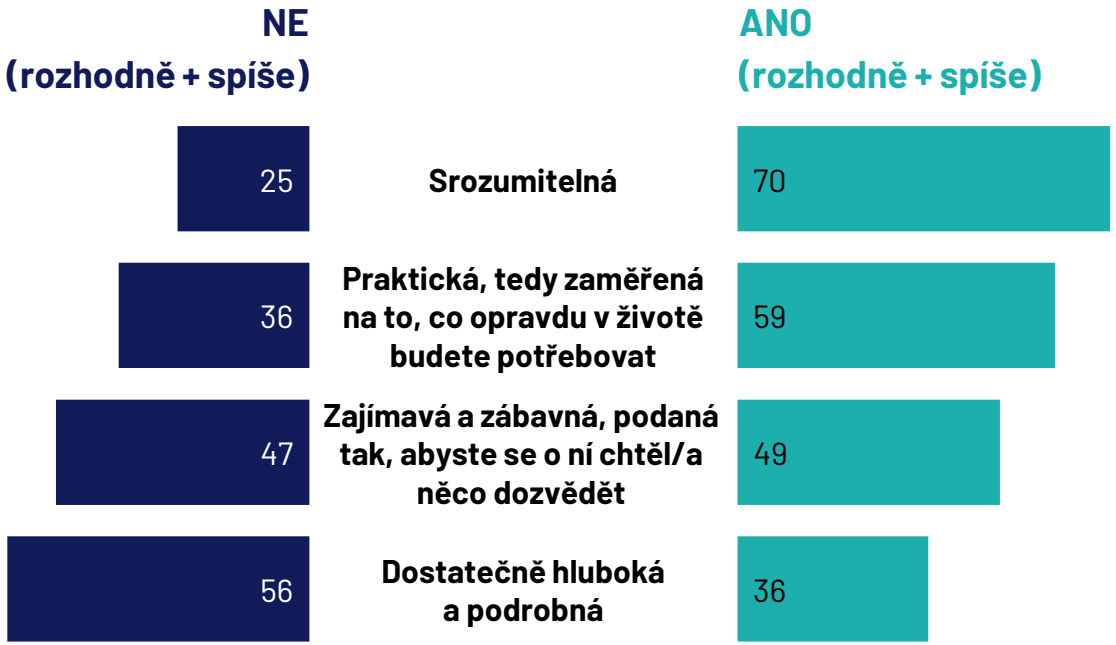

S rostoucím věkem klesá pozitivní hodnocení školní výuky fin. gramotnosti a roste kritičnost.

NEJUŽITEČNĚJŠÍ ZPŮSOBY VÝUKY (V %)

Otázka: *Q18. Zastavme se ještě na chvilku u výuky finanční gramotnosti, se kterou jste se setkal/a ve školách. Byla podle Vás tato výuka...? Q21. Jaké způsoby výuky o financích a finanční gramotnosti ve škole by pro Vás osobně byly nejužitečnější? Prosím, vyberte max. 3 nejužitečnější.*

Báze: *Ti, kteří se setkali s výukou fin. gramotnosti ve škole: N=418*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Výuka by podle mladých lidí měla být více zaměřená na praxi a aktuální témata, zábavná, srozumitelná a častější. Více prostoru by mělo být věnováno investicím, daním nebo spoření.

JAK UDĚLAT VÝUKU FIN. GRAMOTNOSTI UŽITEČNĚJŠÍ (V %)

JAKÁ TÉMATA VE VÝUCE CHYBĚLA (V %)

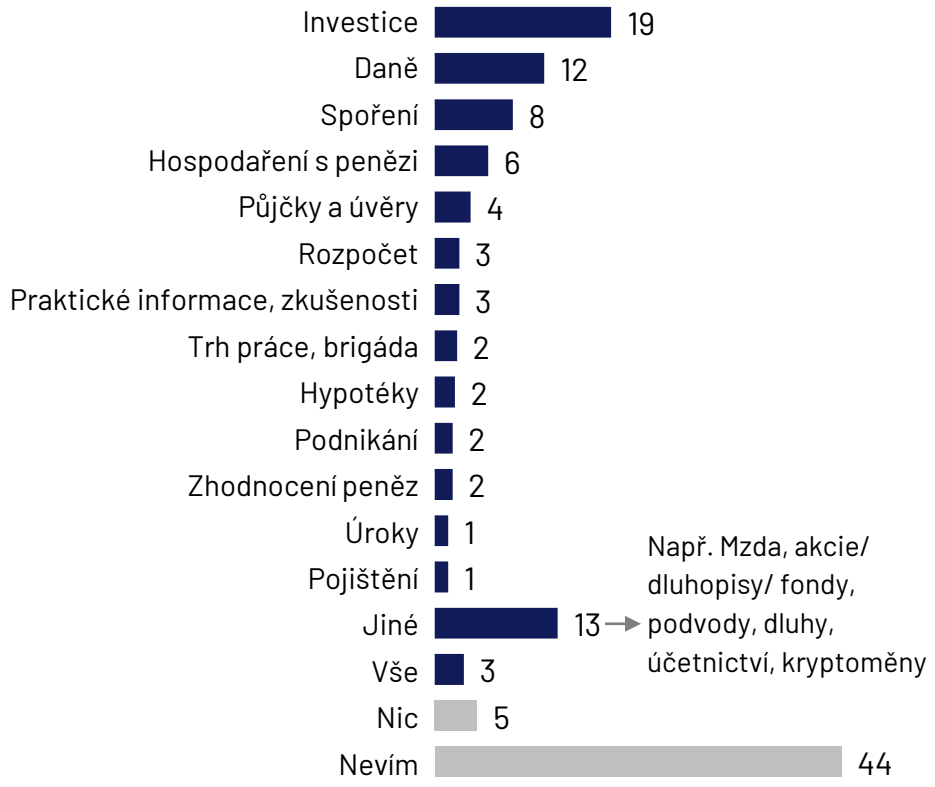

Otázka: *Q19. Co by podle Vás bylo potřeba na výuce finanční gramotnosti ve školách změnit, aby byla užitečnější? Q20. Jaké téma nebo témata Vám ve výuce finanční gramotnosti ve škole chyběla? Co jste se chtěl/a dozvědět nebo naučit, ale nedozvěděl/a jste se?*

Báze: *Ti, kteří se setkali s výukou fin. gramotnosti ve škole: N=418*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

ORIENTACE V ZÁKLADNÍCH FINANČNÍCH POJMECH A SITUACÍCH

03

Jsou mladí finančně gramotnější než celá česká populace?

Která témata jsou jim blízká a kde naopak často tápou?

© Ipsos | Client Use Only
| Strictly Confidential

SHRNUTÍ KAPITOLY

Finanční gramotnost

- 23 % mladých své znalosti finančních záležitostí hodnotí jako vysoké nebo velmi vysoké. V celé populaci je tento podíl mírně nižší (19 %). Výrazně pozitivněji své znalosti hodnotí muži a lidé starší 18 let.
- Na základě odpovědí na 3 základní znalostní otázky týkající se úrokové míry, inflace a rizikovosti investice do konkrétní akcie vs do fondu lze jako finančně gramotné označit 30 % mladých (vs 27 % v celé populaci). Výrazně lepších výsledků dosahují muži a lidé mezi 21 a 25 lety.
- Ze 3 základních otázek pro odvození finanční gramotnosti dělá mladým (stejně jako celé populaci) největší problém posouzení rizikovosti investic.
- Podobně jako populace mají mladí rezervy v porozumění charakteristikám spořicích účtů a výrazně také v posuzování rizikovosti investičních nástrojů, elektronickém uzavírání smluv či platnosti kryptoměn.
- 4 z 10 mladistvých mezi 15 a 17 lety nevědí, co je to inflace.

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Mladí jsou na tom z hlediska fin. gramotnosti deklarované i odvozené z odpovědí na základní otázky mírně lépe než česká populace. S věkem oba ukazatele rostou, muži si stojí výrazně lépe než ženy.

DEKLAROVANÁ FINANČNÍ GRAMOTNOST (V %)

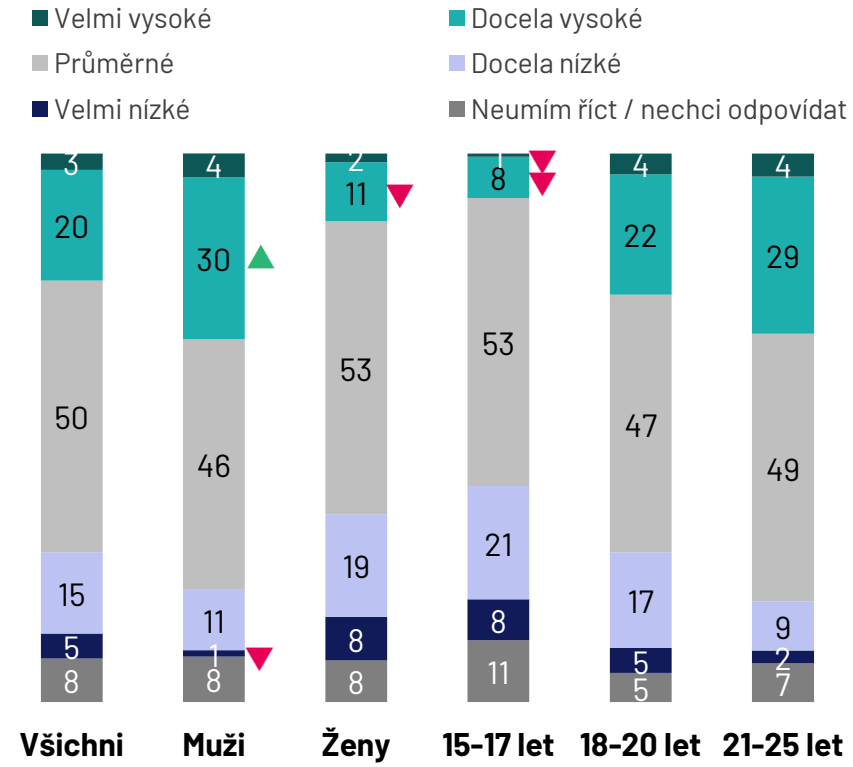

SROVNÁNÍ S ČESKOU POPULACÍ OD 18 DO 65 LET:

- **19 %** hodnotí svou fin. **gramotnost jako velmi nebo docela vysokou.** Naopak **17 %** jako **velmi nebo docela nízkou**.
- **27 % dokáže správně odpovědět** na 3 základní otázky. **Naopak 17 % nedokáže správně odpovědět** ani na jednu z nich.

ODVOZENÁ FINANČNÍ GRAMOTNOST (V %)

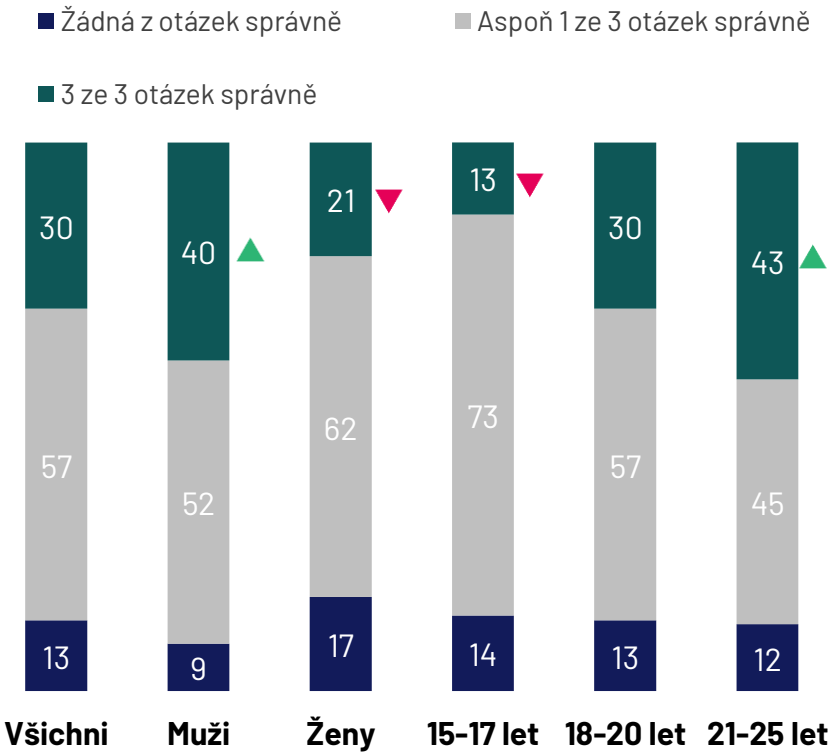

Otázka: *F4. Jak byste ohodnotil/a své celkové znalosti finančních záležitostí ve srovnání s ostatními obyvateli Česka? Řekl/a byste, že jsou..., F1. – F3. – detail na následujícím slidu.*
Báze: *Všichni: N=505, Muži: N=254, Ženy: N=251, 15-17 let: N=160, 18-20 let. N=132, 21-25 let: N=213*
Jak číst: ▲▼ *Signifikantně nad/pod hodnotou celku na 95% hladině spolehlivosti*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Ze 3 základních otázek pro odvození finanční gramotnosti dělá mladým (stejně jako celé populaci) největší problém posouzení rizikovosti investic.

Představte si, že máte 100 Kč na spořicím účtu a úroková sazba činí 2 % ročně.
Kolik si myslíte, že byste měli na účtu po 5 letech, pokud byste na účtu peníze nechali uložené?

75 %	6 %	8 %	9 %	2 %
VÍCE NEŽ 102 KČ	PŘESNĚ 102 KČ	MÉNĚ NEŽ 102 KČ	NEUMÍM ŘÍCT	NECHCI ODPOVĚDĚT
Muži 80 %				

Představte si, že úroková sazba na Vašem spořicím účtu činí 1 % ročně a inflace 2 % ročně.
Kolik byste byli schopni koupit za peníze uložené na tomto účtu po 1 roce?

5 %	6 %	70 %	16 %	3 %
VÍCE NEŽ DNES	STEJNĚ JAKO DNES	MÉNĚ NEŽ DNES	NEUMÍM ŘÍCT	NECHCI ODPOVĚDĚT
		Muži 77 %	*Ženy 24%*	

Řekněte prosím, zda je tento výrok pravdivý nebo nepravdivý:
Nákup jedné akcie jedné společnosti obvykle poskytuje bezpečnější výnos než podíl v akciovém fondu

7 %	41 %	49 %	4 %
PRAVDA	NEPRAVDA *Muži 48 % 21-25 let 54 %*	NEUMÍM ŘÍCT *Ženy 57 % 15-17 let 71 %*	NECHCI ODPOVĚDĚT

Otázka: *F1. Představte si, že máte 100 Kč na spořicím účtu a úroková sazba činí 2 % ročně. Kolik si myslíte, že byste měli na účtu po 5 letech, pokud byste na účtu peníze nechali uložené?*
F2. Představte si, že úroková sazba na Vašem spořicím účtu činí 1 % ročně a inflace 2 % ročně. Kolik byste byli schopni koupit za peníze uložené na tomto účtu po 1 roce?
F3. Řekněte prosím, zda je tento výrok pravdivý nebo nepravdivý. „Nákup jedné akcie jedné společnosti obvykle poskytuje bezpečnější výnos než podíl v akciovém fondu."

Báze: *Všichni: N=505*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

¾ mladých ví, že spořicí účty mívají výhodnější úročení. 1/5 ale soudí, že se neliší od běžných účtů a ¼ že na nich lze získat státní podporu.

ROZDÍL MEZI BĚŽNÝM A SPOŘICÍM ÚČTEM (V %)

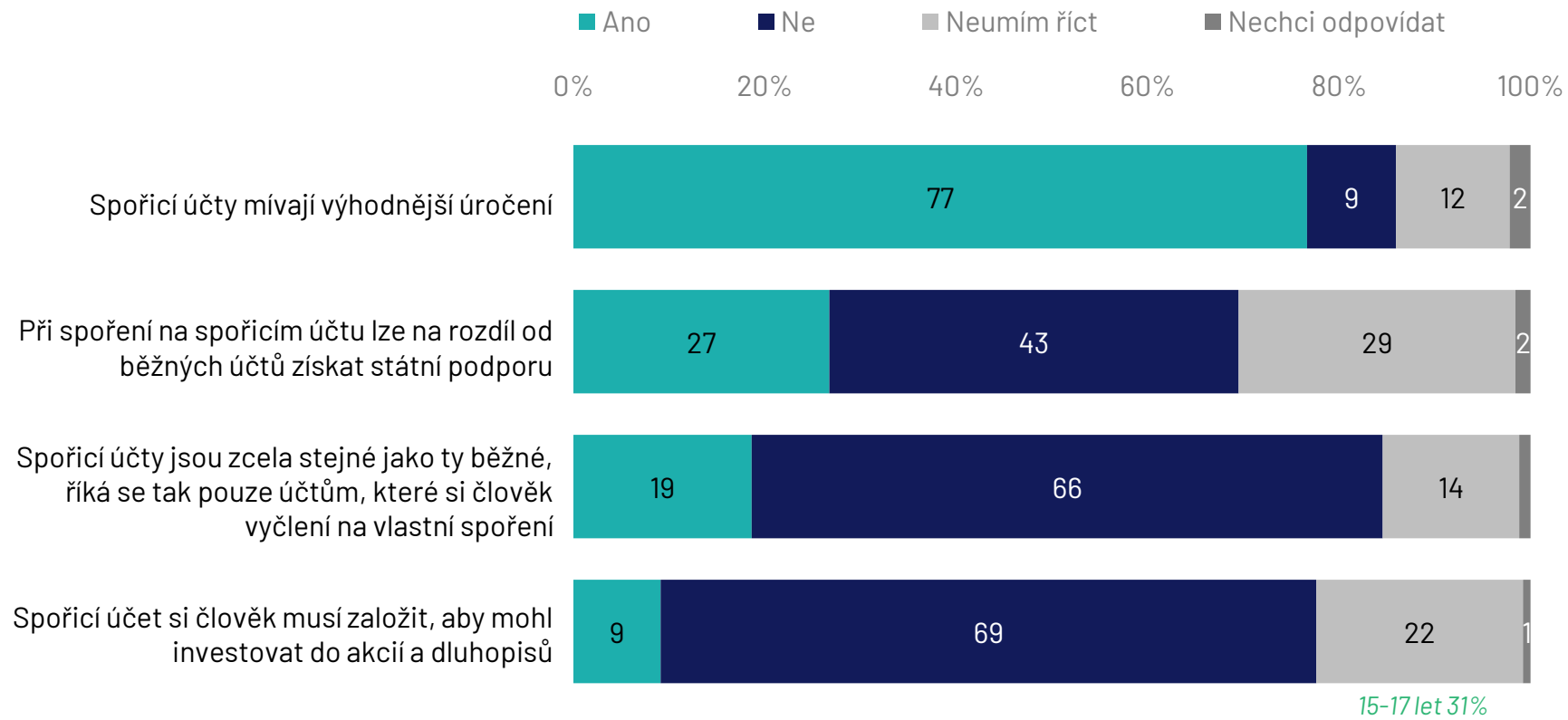

Otázka: *F5. V čem se typicky liší spořicí účet od běžného účtu? U každého výroku označte 1 odpověď.*
Báze: *Všichni: N=505*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Přestože ¾ mladých ví, že možnost vysokého výnosu se často pojí také s vysokým rizikem ztráty, aplikace tohoto principu na investování už tak jasná není. Stejně tak i problematika elektronického uzavírání smluv či platnosti kryptoměn.

POROZUMĚNÍ FINANČNÍM TVRZENÍM (V %)

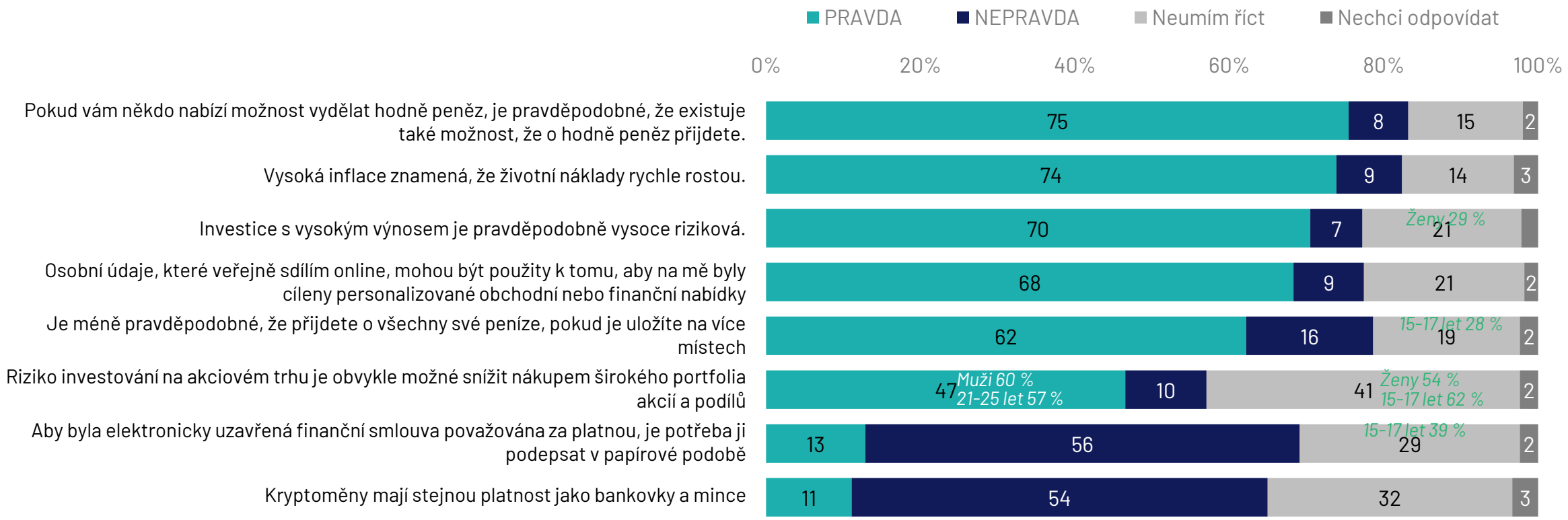

Otázka: *F7. U každého z následujících tvrzení prosím vyberte, zda je nebo není pravdivé. Pokud nevíte, prosím, nehádejte, ale označte možnost Neumím říct.*
Báze: *Všichni: N=505*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

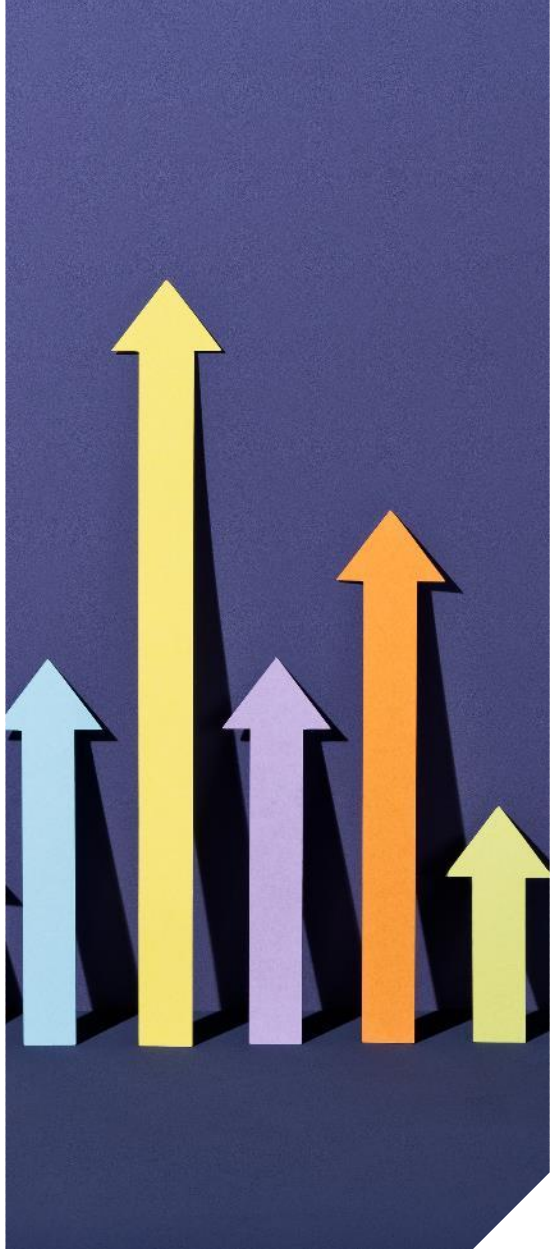

Co je inflace ví 8 z 10 mladých dospělých, ale jen 6 z 10 mladistvých mezi 15 a 17 lety.

CO JE TO INFLACE (V %)

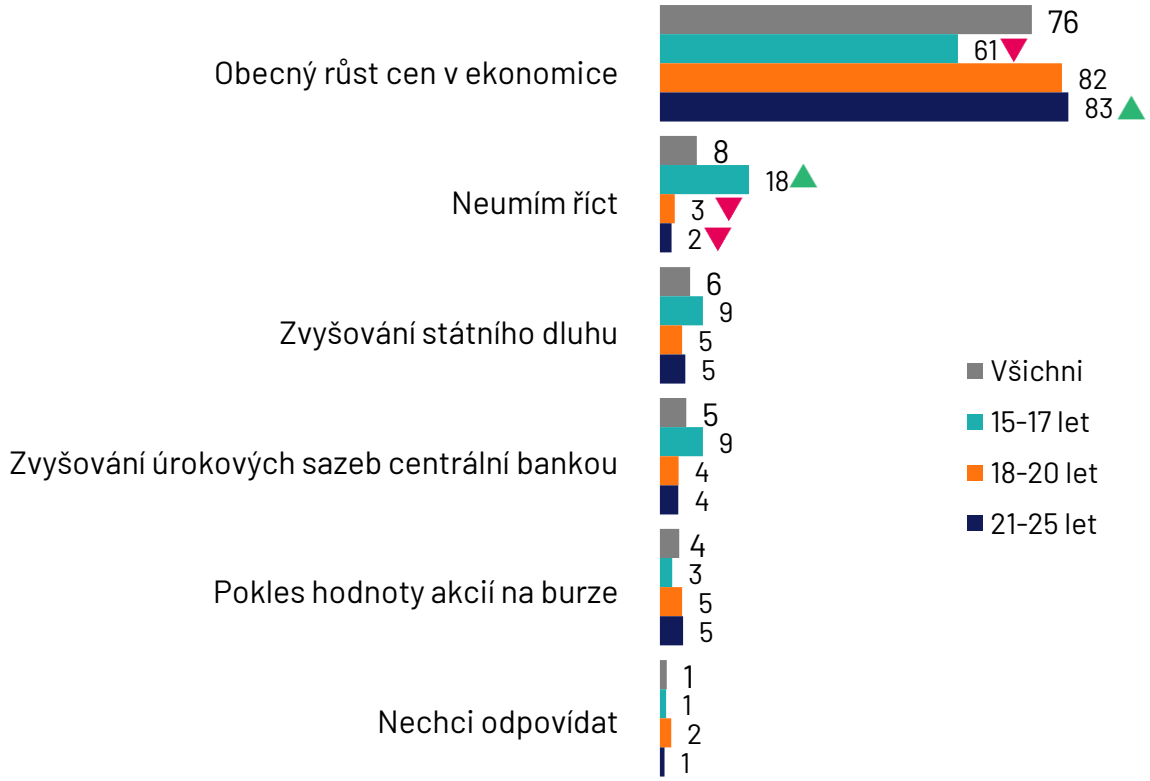

Otázka: *F6. Co je to inflace?*
Báze: *Všichni: N=505: N=251, 15-17 let: N=160, 18-20 let. N=132, 21-25 let: N=213*
Jak číst: ▲▼ *Signifikantně nad/pod hodnotou celku na 95% hladině spolehlivosti*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

KONTAKT

Tereza Horáková

Associate Director
Ipsos BHT

tereza.horakova@ipsos.com
GSM: +420 725 802 698

Na Příkopě 22, Slovanský dům, 110 00, Praha 1

www.ipsos.cz www.ipsos.com @ipsoscz @ipsosczechrepublic @ipsos-czech-republic

DESIGN PROJEKTU

Metodologie

Computer Assisted Self-Interviews
Online dotazník vyplňovaný samostatně respondentem.

Osoby mladší 18 let byly osloveny skrze své rodiče, kteří jsou členy panelu. Dotazník ale vyplňovali mladiství samostatně.

Dotazník

Dotazník v délce do 25 minut

Velikost vzorku

N=505 respondentů
(sociodemografická skladba uvedena na samostatném slidu)

Lokalita

Česká republika

Cílová skupina

Lidé ve věku 15 – 25 let
Reprezentativní vzorek této věkové skupiny z hlediska zastoupení pohlaví, věku, krajů, velikosti místa bydliště a vzdělání či vzdělání rodičů v případě mladistvých

Výstupy

Report v ppt, tabulky, výpisy odpovědí na otevřené otázky, prezentace výsledků

Témata

Hodnocení vlastní fin. gramotnosti a připravenosti k porozumění financím
Hodnocení ve školách
Aktuální problémy související s financemi
Zdroje informací a rad
Orientace v základních pojmech
Schopnost rozpoznat fin. podvod

Sběr dat

Sběr dat realizován v listopadu 2024

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

SOCIODEMOGRAFICKÉ CHARAKTERISTIKY RESPONDENTŮ

STUDOVANÁ ŠKOLA (V %)

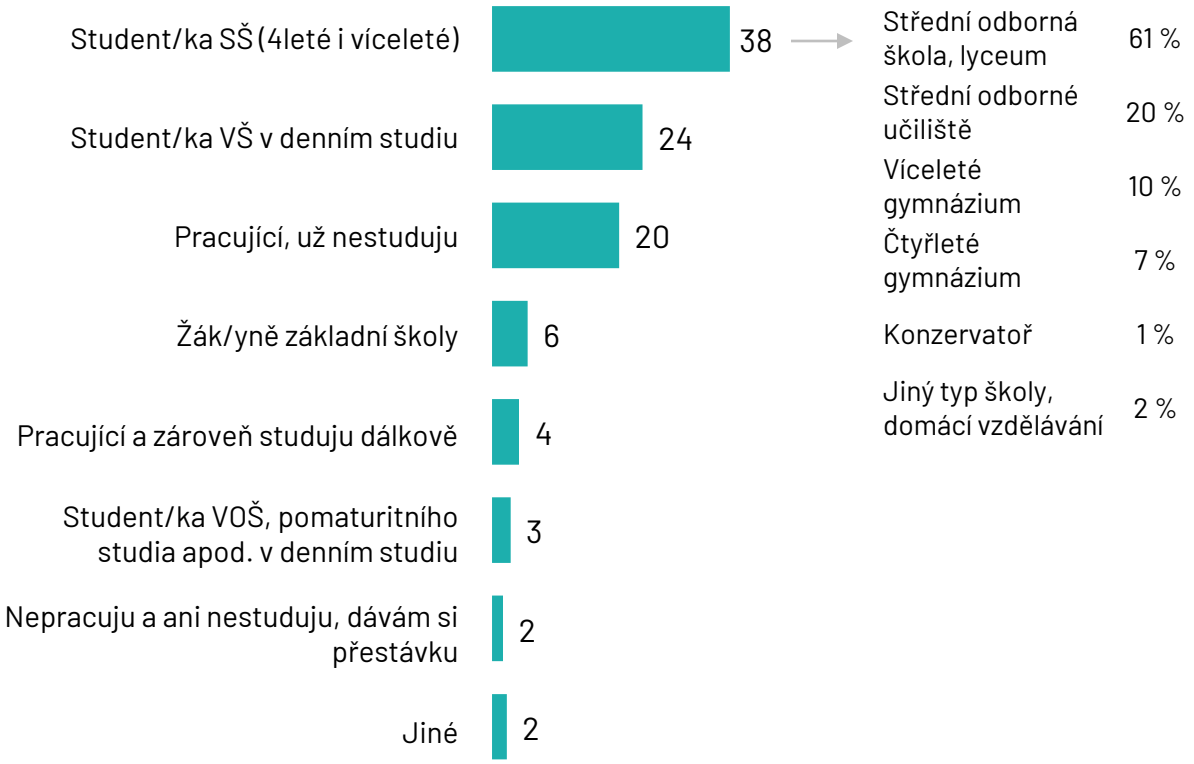

NEJVYŠŠÍ DOSAŽENÉ VZDĚLÁNÍ RODIČŮ (V %)

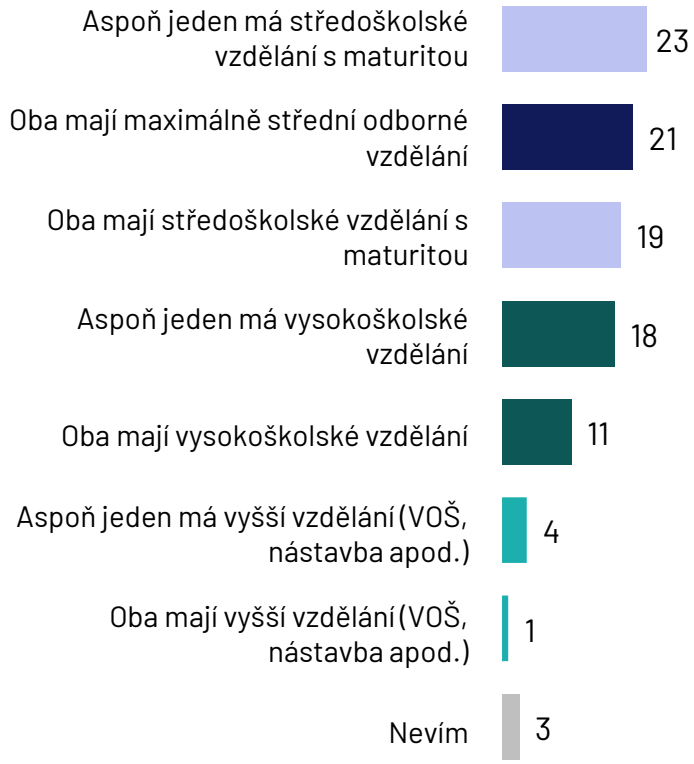

Otázka: *Q1. Která z následujících možností nejlépe vystihuje, co děláte? Q2. Jaký typ střední školy studujete? Q906. A jaké je nejvyšší dosažené vzdělání Vašich rodičů?*
Báze: *Q1. a Q906. Všichni: N=505, Q2. Studenti SŠ: N=193*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

PŘÍLOHA: SROVNÁNÍ MLADÝCH VE VĚKU 18-25 LET S ČESKOU POPULACÍ

Výběr oblastí, kde se mladí lidé výrazněji liší od postojů a chování celé české populace na základě dat z projektů realizovaných ve spolupráci s Českou spořitelnou v letech 2023 -24.

© Ipsos | Client Use Only
| Strictly Confidential

Ve schopnosti vyjít se svým měsíčním příjmem se mladí dospělí od populace výrazně odlišují pouze v nižším počtu těch, pro které je to velmi obtížné.

SCHOPNOST VYJÍT S PŘÍJMEM (V %)

Jak vycházíte s celkovým měsíčním příjmem? (v %)	Mladí 18-25 let	Populace 18-65 let
S velkými obtížemi	4 ▼	9
S obtížemi	20	17
S menšími obtížemi	36	31
Docela snadno	29	29
Snadno	9	10
Velmi snadno	2	3
S velkými obtížemi	4	9
S obtížemi	20	17

Řekl/a byste, že na konci běžného měsíce ...? (v %)	Mladí 18-25 let	Populace 18-65 let
Jsem schopen/a / Jsme schopni ušetřit nějaké peníze	53	54
Nedokážu / Nedokážeme ušetřit peníze, ale nemusím / nemusíme čerpat z úspor nebo si půjčovat peníze jinde	29	29
Musím / Musíme sahat do úspor	12	11
Musím / Musíme si půjčovat peníze, abych / abychom vyšel/a / vyšli	3	5
Nevím (bez odpovědi)	3	1

Otázka: *A1. Jak vycházíte s celkovým měsíčním příjmem? A1N. Řekl/a byste, že na konci běžného měsíce ...?*
Báze: *Výzkum Platby a investice, srpen 2024. Mladí 18-25 let: N=158, Populace 18-65 let: N=1521*
Jak číst: ▲▼ *Mladí 18-25 let signifikantně nad/pod hodnotou Populace 18-65 let na 95% hladině spolehlivosti*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Mladí lidé často ještě nenesou plně břemeno naplňování rodinného rozpočtu a nemají tak intenzivní potřebu mít o svých příjmech a výdajích dobrý přehled a snižovat své životní náklady.

PŘÍSPĚVEK DO ROZPOČTU DOMÁCNOSTI, PŘEHLED, SNAHA O SNÍŽENÍ VÝDAJŮ (V %)

Jak velkým podílem přispíváte Vy osobně do příjmů rozpočtu Vaší domácnosti? (v %)	Mladí 18-25 let	Populace 18-65 let
0 % (nepřispívám vůbec, nemám příjem)	5	1
Méně než 25 %	22 ▲	10
26-50 %	45	35
51-75%	18 ▼	40
76-100% (přispívám téměř výhradně já)	8	12
Nevím (bez odpovědi)	2	2

Jaký máte přehled o svých příjmech a výdajích? (v %)	Mladí 18-25 let	Populace 18-65 let
O svých příjmech a výdajích mám velmi dobrý přehled	44 ▼	56
O svých příjmech a výdajích mám celkem přehled	45	39
O svých příjmech a výdajích nemám moc dobrý přehled	8 ▲	4
Své příjmy a výdaje nesleduju vůbec	3	1

Snažíte se své měsíční životní náklady snižovat? (v %)	Mladí 18-25 let	Populace 18-65 let
Ano, intenzivně se o to snažím	16 ▼	21
Ano, zkouším to	61	63
Spíše se nesnažím	21 ▲	14
Vůbec se o to nesnažím	3	2

Otázka: *P1. Jak velkým podílem přispíváte Vy osobně do příjmů rozpočtu Vaší domácnosti? Q11. Jaký máte přehled o svých příjmech a výdajích? Q4. Snažíte se své měsíční životní náklady snižovat?*
Báze: *Výzkum Přehled o hospodaření, říjen 2023. Mladí 18-25 let: N=232, Populace 18-65 let: N=2025*
Jak číst: ▲▼ *Mladí 18-25 let signifikantně nad/pod hodnotou Populace 18-65 let na 95% hladině spolehlivosti*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Mladí lidé výrazně častěji než populace čekávají, že se jejich fin. situace v příštích 3 letech zlepší. Častěji investují do svého rozvoje nebo kryptoměn, méně naopak do tradičních nástrojů.

OČEKÁVANÝ VÝVOJ FIN. SITUACE, SNAHA O ZHODNOCENÍ PROSTŘEDKŮ, VYHLEDÁNÍ RADY (V %)

Jak očekáváte, že se Vaše finanční bude vyvíjet v budoucnu (během příštích 3 let)? (v %)	Mladí 18-25 let	Populace 18-65 let
Výrazně se zhorší	5	6
Spíše se zhorší	12	20
Zůstane zhruba stejná	26 ▼	41
Spíše se zlepší	40 ▼	23
Výrazně se zlepší	14 ▲	5
Nedokážu vůbec odhadnout	3 ▲	4

Radíte se s někým o své finanční situaci / o finanční situaci Vaší domácnosti?	Mladí 18-25 let	Populace 18-65 let
Ano	48 ▲	33
Ne	52 ▼	67

Snažíte se zhodnotit své finance? (v %)	Mladí 18-25 let	Populace 18-65 let
Ano	66	66
Ne	34	34

Jak zhodnocujete své finance? (v %)	Mladí 18-25 let	Populace 18-65 let
Spořením na spořicím účtu	64	73
Vklady na penzijní spoření	17 ▼	50
Investováním do akcií, dluhopisů, podíl. fondů	48	42
Vklady na stavební spoření	18 ▼	27
Skrze termínované vklady	8 ▼	16
Koupí nemovitosti	9 ▼	15
Vzděláváním se a osobním rozvojem	25 ▲	15
Investováním do vzdělání svých dětí	2 ▼	12
Investováním do drahých kovů	9	10
Investováním do kryptoměn	22 ▲	9
Investováním do sběratelských předmětů	10	8

Otázka: *A16. Jak očekáváte, že se Vaše finanční situace / finanční situace Vaší domácnosti bude vyvíjet v budoucnu (během příštích 3 let)? A19. Radíte se s někým o své finanční situaci / o finanční situaci Vaší domácnosti? I1. Snažíte se nějak zhodnotit své peníze? I2. Jak zhodnocujete své peníze?*

Báze: *Výzkum Platby a investice, srpen 2024. Mladí 18-25 let: N=158, Populace 18-65 let: N=1521*

Jak číst: ▲▼ *Mladí 18-25 let signifikantně nad/pod hodnotou Populace 18-65 let na 95% hladině spolehlivosti*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Mladí lidé jsou otevřenější nabídce nástrojů pro kontrolu osobních financí ze strany banky.

ZÁJEM O NÁSTROJ PRO KONTROLU FINANCÍ OD BANKY (V %)

Uvítal/a byste, kdyby Vám Vaše banka nabídla/doporučila nějaké nástroje pro kontrolu osobních financí (např. mobilní aplikaci)? (v %)	Mladí 18-25 let ▲	Populace 18-65 let
Určitě ano	25	15
Spíše ano	31 ▼	28
Spíše ne	21	25
Určitě ne	7	10
Nevím, záleželo by na situaci	16	22

Otázka: *Q15. Uvítal/a byste, kdyby Vám Vaše banka nabídla/doporučila nějaké nástroje pro kontrolu osobních financí (např. mobilní aplikaci)?*
Báze: *Výzkum Přehled o hospodaření, říjen 2023. Mladí 18-25 let: N=232, Populace 18-65 let: N=2025*
Jak číst: ▲▼ *Mladí 18-25 let signifikantně nad/pod hodnotou Populace 18-65 let na 95% hladině spolehlivosti*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Mladí jsou ve srovnání s celou populací méně otevření půjčkám.

PŮJČKY A NEDOPLATKY, POSTOJ K PŮJČKÁM (V %)

Máte v tuto chvíli nějaké úvěry, půjčené peníze nebo nedoplatky? (v %)	Mladí 18-25 let	Populace 18-65 let
Ano	23 ▼	48
Ne	77 ▲	52

Který z níže uvedených výroků Vás nejlépe vystihuje? (v %)	Mladí 18-25 let	Populace 18-65 let
Půjčuju si peníze běžně, když to potřebuju, a to i na pokrytá běžných výdajů (např. nákupy na splátky atd.)	3	5
Půjčuju si peníze, když to potřebuju, ale hlavně na dlouhodobé výdaje (nákup bytu, auta apod.)	16 ▼	24
Půjčuju si jen ve výjimečných případech	22 ▼	35
Nikdy si nepůjčuju, vyhýbám se půjčkám	59 ▲	36

Otázka: *Q2. Máte v tuto chvíli nějaké úvěry, půjčené peníze nebo nedoplatky? Q6. Který z níže uvedených výroků Vás nejlépe vystihuje?*
Báze: *Výzkum Fin. gramotnost a zadlužování, březen 2024. Mladí 18-25 let: N=175, Populace 18-65 let: N=1520*
Jak číst: ▲▼ *Mladí 18-25 let signifikantně nad/pod hodnotou Populace 18-65 let na 95% hladině spolehlivosti*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential

Naopak mnohem aktivnější jsou ve vztahu ke kryptoměnám. Jejich přístup ke spoření je (zatím) častěji nárazový spíše než pravidelný.

PŘÍSTUP KE SPOŘENÍ (V %)

Pokud spoříte, jakým způsobem si peníze do úspor odkládáte? (v %)	Mladí 18-25 let	Populace 18-65 let
Vždy po příchodu příjmu odešlu určitou částku na spoření, penzijní připojištění, stavební spoření, investice apod.	30	25
Mám nastavený trvalý příkaz/příkazy na spoření	17▼	25
Spořím automaticky s pomocí nástroje v mobilním bankovnictví (např. zaokrouhlováním plateb kartou nahoru)	11	10
Peníze do úspor dávám, když si zrovna vzpomenu	22▲	14
Do úspor dám to, co mi zbude na konci měsíce	23	24
Jiným způsobem	7	5
Nespořím vůbec nebo jen zcela výjimečně	7	16
Vždy po příchodu příjmu odešlu určitou částku na spoření, penzijní připojištění, stavební spoření, investice apod.	30	25

ZKUŠENOST S KRYPTOMĚNAMI (V %)

Máte už nějakou přímou zkušenost s kryptoměnami (např. platba kryptoměnou, investování do kryptoměny apod.)? (v %)	Mladí 18-25 let	Populace 18-65 let
Ano	35▼	18
Ne	65▲	82

Otázka: *Q10. Pokud spoříte, jakým způsobem si peníze do úspor odkládáte? F17. Máte už nějakou přímou zkušenost s kryptoměnami (např. platba kryptoměnou, investování do kryptoměny apod.)?*
Báze: *Výzkum Fin. gramotnost a zadlužování, březen 2024. Mladí 18-25 let: N=175, Populace 18-65 let: N=1520*
Jak číst: *▲▼ Mladí 18-25 let signifikantně nad/pod hodnotou Populace 18-65 let na 95% hladině spolehlivosti*

© Ipsos | Client Use Only | Strictly Confidential